

Hidria 18

POLETJE 2010

INOVATIVNOST

REFERENČNI OBJEKTI Hidriine rešitve za stadion in športno dvorano Stožice

INTERVJU Dražen Carić, svetovalec na področju inovativnosti

MOJ DAN mag. Iztok Seljak, predsednik poslovnega odbora Hidrie

DRUŽBENA ODGOVORNOST Hidria v Ekvadorju

KENDOV DVOREC Kuhinja kot slikarsko platno

KAZALO

V SREDIŠČU

Inovativnost v Hidrii	4
»Delam tisto, kar imam zares rad?«	7
Hidriini inovatorji leta 2009	10
Osnovnošolci o inovacijah	18
Domišljija je pomembnejša od znanja	20
Informacijska podpora procesu inoviranja	22
»One page report«	24
Moj dan: mag. Iztok Seljak	26

SKOZI ČAS

.....	28

NA TRŽIŠČU

Hidria bo hladila športno vročico v Stožicah	38
Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja	40
Novi koraki na poti uspešnega poslovanja	42
Prvič v hibridnih avtomobilih	44
Hidria ima nove spletne strani	45
Hidria na mednarodnih sejmi in strokovnih kongresih	46

DRUŽBENA ODGOVORNOST

»Un techo para mi país«	48

KENDOV DVOREC

Kuhinja kot slikarsko platno	54

KRIŽANKA

.....	58

SKRITO OČEM

Helena Pregelj Tušar
Urednica revije Hidria

Novo jutro. Prebudite se ob zvokih radia, spijete kavo, prelistate časopis, odgovorite na prvi telefonski klic in z avtomobilom odhitite novemu dnevu naproti. Nič posebnega? Nasprotno.

Za takšno razkošje bi se lahko zahvalili srbskemu umu Nikoli Tesli, ki je konec 19. stoletja razvil in patentiral tehnične osnove radia, nemškemu izumitelju Johannesu Gutenbergu, ki je v 15. stoletju stiskalnico za grozdje predelal v prvi tiskarski stroj, prebivalcem etiopske dežele Caffa in bližnjevzhodnega Jemna, ki so menda odkrili, da črede koz ob grizljanju dotlej še neznane rastline kavovca ne le prebedijo noč, pač pa ob tem še nenavadno poplesujejo. Zahvalili bi se lahko Škotu Alexandru G. Bellu, ki je 1875. leta prvi uspel prenesti glas preko telefona, nemškemu izumitelju Rudolfu Christianu Karlu Dieselu, ki je leta 1892 izumil še danes nepogrešljivi pogonski del mnogih avtomobilov ter vsem znanim in manj znanim inovatorjem, ki so izume pionirjev posodabljali in nadgrajevali do današnjih dni.

Inovacije nas spremljajo na vsakem koraku, mnoge med njimi so del našega vsakdana. Najbolj nas seveda navdušujejo novosti – tiste, ki spremenijo in poudarijo naš življenjski slog. Torej vidne. Vsaj sosedom! A mnogi dosežki nekdanjih in sodobnih inovatorjev ostajajo skriti očem. Tudi znanje Hidriinih inovatorjev se navadno skriva pod pokrovom avtomobila ali v drobju velikih stavb. Marsikdo tako ne ve, da njegov vsakdan spremljajo tudi Hidriini razvojni dosežki. Morda rešitev Hidrie omogoča hiter zagon vašega Peugeot ali pa bo skrbela za dobro počutje vaše družine, ki jo boste ob koncu tedna peljali na tekmo v Stožice?

Hidriine avtomobilske tehnologije so danes vgrajene v več milijonov avtomobilov doma vseh evropskih, tudi azijskih in ameriških blagovnih znamk. Podobno so sistemi za klimatizacijo vgrajeni v številne velike zgradbe po vsej Evropi in na Bližnjem vzhodu. Da, tudi Buchinghamska palača v Londonu, v kateri pripravljajo izbrane jedi za angleško kraljevo družino, je ena od njih.

Podobno kot včasih, ko so naše none od navdušenja nad prvim stikom z radijskim sprejemnikom začudeno ogledovale njegovo notranjost, da bi ugotovile, če se v »škatli« res ne skriva govoreči človek, inovacije tudi danes predstavljajo vir čudenja, nečesa velikega in vznemirljivega, ponosa in pripadnosti. V Hidrii cenimo vsakoletne uspehe sodelavcev, ki s svojim znanjem ustvarjajo inovacije za prihodnost. Na naslednjih straneh vam jih predstavljamo, da bi tako njihovi očem skriti dosežki postali vidni.

Želim vam prijetno branje in veliko navdihujočih poletnih doživetij!

Nagovor vodstva Hidrie

1 % NAVDIHA, 99 % TRDEGA DELA.

SPOŠTOVANI SODELAVKE IN SODELAVCI HIDRIE, CENJENI POSLOVNI PARTNERJI

Edvard Svetlik
Predsednik upravnega
odbora korporacije Hidria

Andra Krapš Rejc
Predsednica Hidrie FIN

mag. Iztok Seljak
Predsednik poslovnega odbora Hidrie

Verjetno se je vsakdo od nas že večkrat znašel v dilemi: ostati na znani, dobro uhojeni poti ali iskati novo, nepoznano in zahtevnejšo smer? Slediti navodilom ali razmišljati o novih rešitvah? Današnji čas, ki zahteva nenehno ustvarjanje boljših in učinkovitejših rešitev, je čas priložnosti za ljudi, ki razmišljajo ustvarjalno. V Hidrii smo prepričani, da uresničevanje naše vizije temelji na sposobnostih zaposlenih, zmožnosti spoznavanja, odpiranja in reševanja problemov ter ustvarjalnega razmišljanja. Pravo bogastvo so ekipe, ki znajo poiskati novo rešitev v trenutku, ko se zdi, da so vse možnosti že izčrpane.

Pri vsakdanjem delu nas lahko navdihujejo velika imena, znani izumitelji, kot denimo Thomas Edison. V njegovem času je ameriška vlada razpisala natečaj za izdelavo nekega stroja. Več visoko tehnično usposobljenih ljudi je v zahtevanem roku s težavo našlo tri rešitve. V poročilu so navedli, da so s tem izčrpane vse možne variante. Edison je nato v dveh dneh odkril kar 48 variant istega stroja!

Navdihujoča pa niso le velika zgodovinska imena. Izvirne ideje in številne talente lahko prepoznamo v sebi in ljudeh, ki nas obkrožajo. S sodelovanjem, timskim delom in željo po razvoju nastajajo veliki uspehi, odmevne inovacije. V Hidrii jim vsako leto izrazimo priznanje, o čemer lahko berete tudi v tokratni številki naše revije. Hidriini inovatorji že vrsto let osvajajo najvišja odličja na regijskih, nacionalnih in mednarodnih izborih. V letošnjem letu so prejeli šest najvišjih priznanj severnoprimorske Gospodarske zbornice, in sicer

zlati priznanji: **Andrej Jereb** iz Hidria Inštituta Klima ter **dr. Primož Bajec**, **dr. Bogomir Zidarič** in **mag. Peter Uršič** iz Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo, srebrna: **Renato Pavšič** in **Matjaž Rupnik** iz Hidria Inštituta za materiale in tehnologije, **Jani Kenda** in **Tadej Leban** iz Hidrie AET ter **Dušan Žgavec** in **dr. Erik Pavlovič** iz Hidria Inštituta Klima, bronasto priznanje je prejel **Davorin Rejc** iz Hidrie AET. Avtorjem inovacij, ki bodo sodelovali tudi na nacionalnem izboru najboljših inovacij ter širše, iskreno čestitamo!

Zavedamo se, da Hidriini inovatorji, avtorji izboljšav in vsi zaposleni, ki želite svoje delovno mesto ali svoje delovno področje izboljšati, urediti in poenostaviti delovne procese, predstavljate izjemno notranjo moč korporacije. Vse bolj in bolj pa se zavedamo tudi pomena povezovanja z zunanjimi partnerji po načelu odprtega inoviranja. Zato tako na področju avtomobilskih tehnologij, kot tudi na področju klimatizacije, v okviru partnerskih razvojnih projektov iščemo rešitve za zeleno mobilnost in ugodje bivanja v prostorih. Prepričani smo, da bomo prav s povezovanjem, sodelovanjem in iskanjem prodornih skupnih rešitev z domačimi in tujimi poslovnimi partnerji napisali nove, tržno uspešne zgodbe. Pri tem nas bo vodila misel prej omenjenega izumitelja Edisona, avtorja znanega reka, da je za genialne rešitve potrebnih le 1 % navdiha in 99 % trdega dela.

Želimo vam prijetno poletje v krogu vaših najbližjih ter uspešen začetek druge polovice poslovnega leta!

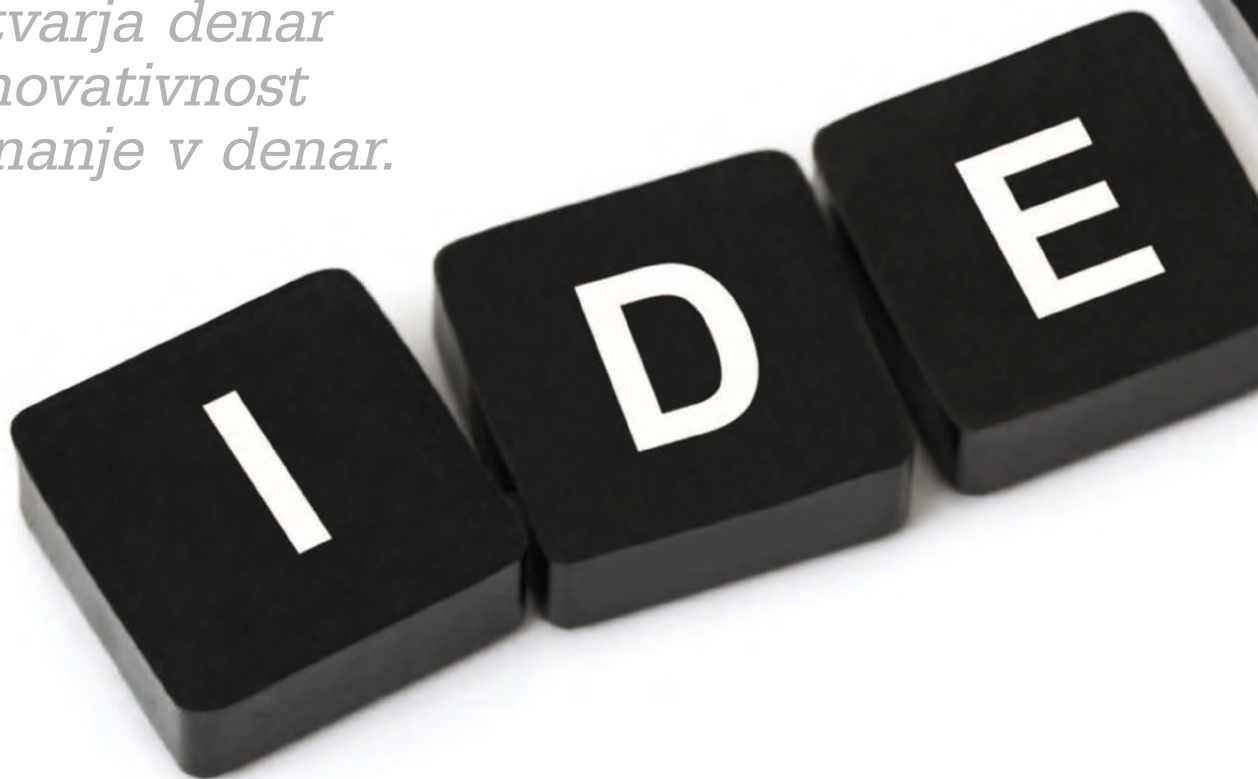
Avtorica: **Tanja Mohorič**,
direktorica za inovacijsko
kulturo v korporaciji

INOVATIVNOST V HIDRII

Različnih tolmačenj inovativnosti je verjetno skoraj toliko, kot posameznikov, ki o inovativnosti razmišljajo. Kljub vsem razlikam in razpravam o tem, kaj inovativnost je, pa obstaja enoten ključni poudarek: inovacija se resnično potrdi šele, ko jo sprejme trg. Če trga ni, obstaja samo na nivoju izuma, brez dodane in uporabne vrednosti. Bistvo razvoja inovacijske kulture v Hidrii je v razvoju novih izdelkov, procesov in tehnologij, ki se odražajo neposredno v boljšem pozicioniranju na trgu in boljših poslovnih rezultatih. Seveda se postavlja vprašanje, ali je inovativnost res tako pomembna. Če pomislimo, da cel svet govori o inovativnosti, o njej razmišlja in dela na njenem razvoju, potem je edini odgovor: DA. Glede na to, da se svet vse bolj povezuje – od omrežij, ki jih za povezovanje uporabljajo mladi, do forumov, blogov in raznih strokovnih povezav in združenj, lahko vse več komunikacije med posamezniki, družbami in institucijami razumemo tudi kot osnovno orodje generiranja novih, inovativnih rešitev. Prostor za iskanje novih idej postaja vse večji in zavedanje o pomenu inovativnosti brez dvoma postaja nuja in orodje preboja med najbolj uspešne.

*Razvoj pretvarja denar
v znanje, inovativnost
pretvarja znanje v denar.*

Kreativnost je razmišljanje o novih stvareh, inovativnost pomeni, da nove stvari narediš.

NE LE IZDELKI

Inovativnosti ne smemo omejevati le na rešitve na področju razvoja izdelkov. Prav tako lahko konkurenčni položaj dosežemo z novo, učinkovitejšo organizacijo, novim modelom poslovanja s kupci ali dobavitelji, ali pa razvojem in uvedbo nove tehnologije v proizvodni proces. Prepoznati, kje so naša področja inoviranja, je torej ravno toliko pomembno, kot inoviranje samo.

Slediti drugim, opazovati, kaj so naredili in nato te rešitve prenašati v naše proizvodne programe, pomeni sledenje in s tem nenehno zaostajanje, česar trg žal ne sprejema več. Imeti svoje lastne rešitve, pa pomeni, da smo lahko prvi, vodilni in s tem korak pred konkurenco.

Trend v inovativnosti danes bolj kot kdajkoli v preteklosti izpostavlja nujno po "odprtem inoviranju", torej po sodelovanju, saj vsega znanja nikakor ne premoremo sami.

INOVATIVNO OKOLJE

Inovativnost seveda ni nekaj, kar "se zgodi", če imamo srečo, ampak je v prvi vrsti odraz našega odnosa do nalog, ki jih opravljamo. V Hidrii si zato v prvi vrsti prizadevamo za ustvarjanje pogojev za odprto razmišljanje, usmerjeno k iskanju rešitev prijemljivih rezultatov na področjih, opredeljenih s strategijo razvoja in ključnih področij.

Inovativno okolje v Hidrii vzpostavljamo z različnimi metodami in orodji, temelj pa postavljata zavezanost in podpora vodstva omogočanju kreativnega dela posameznikov. Ker želimo v proces inoviranja zajeti prav vse zaposlene, smo vzpostavili model, ki pokriva tako predloge izboljšav, nadgradnjo obstoječih izdelkov, procesov in tehnologij, kot tudi vidne, celo radikalne inovacije, primerne za pridobivanje patentov in prepoznane kot novost pri naših kupcih.

Poleg tega zajemamo vse oblike ustvarjanja novih idej: od tistih, ki nastanejo samoiniciativno, do tistih, ki se oblikujejo v okviru organiziranega procesa (npr. HLS – Hidria Leadership System) in tistih, ki se porajajo v procesu izvajanja rednih delovnih nalog.

KAKO SPODBUJAMO IDEJE

Osredotočanje, ki v Hidrii predstavlja pomembno področje, ne pomeni samo usmerjanja v programe, ki so ključni za nadaljnji razvoj korporacije, ampak tudi osredotočanje vsakega posameznika na delo, ki pri naša najboljše rezultate glede na njegovo znanje, kompetence in ambicije. Drugo pomembno področje je samo delovno okolje, ki ga oblikujemo tako, da ustreza potrebam dela samega, hkrati pa ustvarja pozitivno razpoloženje, prostor za več komunikacije in prostor za izvajanje skupnih projektov.

IZSTOPITI IZ POVPREČJA

V Hidrii se zavedamo, da ni dobrih in slabih zaposlenih, so le različna področja, na katerih so posamezniki najbolj učinkoviti. Prepoznavanje kompetenc, zaupanje in prepuščanje svobode pri oblikovanju rešitev posameznika vodi do večjega zavedanja o njegovi odgovornosti do sprejete naloge in je torej izrednega pomena za oblikovanje odgovornih, ustvarjalnih in inovativnih timov.

Ključni element inovativnosti se skriva v velikih, na prvi pogled včasih neuresničljivih ciljnih in ambicijah, ki presegajo povprečje. Če si znamo postaviti nemogoče visoke cilje in če upamo sprejeti izziv, da je te cilje možno doseči, bomo presenetili sami sebe, saj bomo našli dovolj volje, trme in vztrajnosti, da bomo od ene do druge rešitve rasli, napredovali in se presegali. Samo z željo po doseganju izrednih rezultatov bomo iskali in našli izredne rešitve. In v Hidrii prav gotovo ne manjka izzivov, niti priložnosti za spopad z njimi. Seveda pa je zmagovalec tisti, ki poleg znanja v delo vloži tudi samega sebe, svoje želje in ....nekaj strasti.

IZBOLJŠAVA je vsaka sprememba v delovnem okolju, procesu, izdelku ali tehnologiji, ki prinaša izračunljivo gospodarsko korist. Izvedba praviloma zahteva opredelitev delovne naloge, finančnih in človeških virov ter pomeni tudi opazen organizacijski poseg.

Med izboljšave sodijo vsi predlogi, ki nam olajšajo vsakdanje delo ali kakorkoli pripomorejo k:

- povečanju produktivnosti dela,
- izboljšanju kakovosti izdelkov,
- prihranku energije, materiala, časa in denarja,
- izboljšanju tehnoloških postopkov,
- izkoristku strojev in naprav,
- izboljšanju organizacije dela in poslovnih procesov,
- povečanju varnosti in zdravja pri delu,
- varovanju ožjega in širšega okolja družbe, v katerem delujemo,
- povečanju ugleda družbe,
- izboljšanju medsebojnih odnosov, zadovoljstva zaposlenih, itd.

ODPRTO INOVIRANJE je model, v katerem se s povezovanjem z zunanjimi partnerji lahko uporabi več znanja v razvoju izdelkov, tehnologij in procesov.

Zakaj odprto inoviranje?

1 Nobeno podjetje, še tako veliko, tudi svetovne vodilne multinacionalke, nimajo dovolj raziskovalcev, da bi v sodobnih razmerah imelo monopol znanja in ustvarjalnosti v lastni hiši. Preveč je univerz, preveč centrov raziskovanja, preveč šolanih, pametnih in ustvarjalnih ljudi, da bi se smeli zanesti samo nase. Preveč je hitrosti in sprememb.

2 Nobena zamisel, naj bo dognana šele na ravni zamisli, invencije, sugestije ali že potencialne inovacije, ne postane inovacija, če jo spravimo v predal. Zelo malo verjetno je imeti možnosti za uspeh zamisli, ki je dalj časa v predalu, saj bodo kaj podobnega iznašli drugi. Kandidatov za to je vsak dan več.

3 Iznajti mora, kdor ne more najti. Po svetu je veliko znanja, v patentnih dokumentih ga je tudi mogoče veliko najti. Uporabno znanje je razmetano, ne več koncentrirano.

4 Podjetja lahko le delno uporabljajo to bogastvo možnih informacij, zlasti tistih izven lastne hiše, zato se raziskave pogosto podvajajo. Enako velja za uporabo lastnih informacij v poslovanju drugih.

5 Vrednost neke zamisli ali tehnologije je odvisna od poslovnega modela, ne od nje same. Z njim odločamo, katere probleme odjemalcev zaznamo in rešujemo. Z njim iščemo zunanje in notranje zamisli, da bi probleme zaznali in razreševali. Od njega je odvisno, kateri del koristi od inoviranja bomo pridobili. To vključuje management intelektualne lastnine.

INOVACIJA je bistveno spremenjen izdelek, tehnologija ali proces, ki je novost na trgu in ki prinaša večjo prodajo, možnost patentiranja, boljše pozicioniranje pri kupcih in konkurenčno prednost na trgu ali nižje stroške in optimirano poslovanje.

GOSPODARSKA KORIST

izboljšave je letni donos oziroma prihranek iz naslova uvedene izboljšave, zmanjšan za vse stroške izvedbe, uvedbe in uporabe izboljšave. Gospodarska korist je osnova za izračun nagrade in vseh bruto izplačil, vezanih na posamezno izboljšavo.

Intervju: Dražen Carić, svetovalec
na področju inovativnosti

DELAM TISTO, KAR IMAM ZARES RAD?

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**
Foto: **David Červ**

Dražen Carić, rojen v Zagrebu, se je po študiju strojništva najprej zaposlil v družbi Philips v Celovcu, kjer se je ukvarjal z razvojem funkcionalnosti gospodinjskih aparatov, konceptualno arhitekturo in inovacijami izdelkov, dizajnom, procesi in metodami dela, nato vodil preko 40 projektov v okviru Philipsa, tudi v sodelovanju z mednarodnimi korporacijami, kot so: Procter & Gamble, Arthur D. Little, Hilti, DuPont in 3M.

Že na začetku kariere je spoznal prednosti sistematičnega pristopa k inovacijam, zato je kasneje prevzel odgovornost za strukturirane inovacijske procese ter predaval in svetoval kolegom na Nizozemskem, v Avstriji, Avstraliji in Ameriki.

Leta 2002 je test kariere in osebnosti potrdil njegov občutek – je oseba, ki potrebuje samostojnost. To je bila spodbuda, da je leta 2005 ustanovil lastno podjetje – i.c.i.c. – Idea Creativity Innovation Competence. Danes svetuje številnim mednarodnim korporacijam, tudi Hidrii. Promovira koncept odprtega inoviranja, ki po njegovem mnenju predstavlja paradigmo inoviranja v 21. stoletju. Skupaj s poslovnim partnerjem za raziskovanje in oceno tržišča, dr. Karlom Ladlerjem, pravkar ustanavlja še eno podjetje – portal za odprte inovacije (Open Innovation) – prvi globalni portal, ki bo omogočil strukturirano izvedbo inovacijskih projektov.

Kako kot zunanji sodelavec, ki se navadno prvič sreča z ljudmi v podjetju, spodbudite zaposlene k drugačnemu razmišljanju? Nekateri vaše delavnice so v komaj pol ure prinesle odlične rezultate.

Ljudje sami po sebi posedujejo moč za »drugačen pristop« – s tem smo vsi rojeni! »Problem« je v tem, da so struktura našega šolstva, socialni in pravni sistemi ter pravila tekočega poslovanja pogosto v nasprotju z ustvarjalnostjo in že omenjenim »drugačnim pristopom« k poslovanju. Predstavljajte si dva diametralno nasprotna ekstrema: A) ustvarjalnost, drugačen pristop, nove poti, rušenje mej, svoboda; B) struktura, pravila in standardi, preizkušene poti, meje, omejitve zaradi varnosti. Kaj bi rekli, da je pomembnejše ali boljše: A ali B?

Po mojih izkušnjah se odgovori ljudi razlikujejo, odgovor pa je enostaven: potrebno je oboje, A in B. Če ne rušite mej, če ne poskušate »nemogočega«, boste stali na mestu in slej ko prej boste zastareli. Po drugi strani pa, če ste »nemogoče naredili mogoče« in s tem

uresničili inovacijo, je nujno, da ta nov način standardizirate, ga spremenite v pravilo. Zakaj? Zato, da bi bil vaš trud naslednjič minimalen in, kar je najpomembnejše, da bi sprostili svoje mentalne in časovne kapacitete za nove izzive, za nov »drugačen pristop«. To je stalen cikel, ki ga je treba neprestano ponavljati in ki vodi k uspehu.

Na mojih delavnicah sistematsko vgrajujem oba omenjena ekstrema – ne glede na to, ali delamo pol dneva ali pol leta. Za to obstajajo številne metode: sinektika, ki jo uporablja NASA, metoda provokacije, izkoriščanje problema kot potenciala, opazovanje drugih, zlasti različnih panog in aplikacij, SIDM – strukturirano upravljanje idej ... Učinek pogosto preseneti vse, ki smo prisotni. Pri tem je pomembno verjeti v uspeh. Nič ni »nemogoče«!

Kot pravite, nekateri ljudje težijo k stalnim spremembam, drugi k ohranjanju obstoječega stanja. Kako osebno različne ljudi motivirate k ustvarjalnemu razmišljanju?

Ustvarjalnim posameznikom je treba omogočiti, da ustvarjajo novo, strukturiranim posameznikom pa je treba omogočiti ustvarjanje struktur. Pomembno je, da se obe strani zavedata pomena njunih nasprotij. Povsem nepro-

duktivno je, če skuša ena stran dokazati svoj prav. Obe strani imata prav in sta nujno potrebni za napredek! Pomembno je, da se vsako od zaveda svojih prednosti in jih vgradi v skupen proces ustvarjanja novega.

Kateri so nujni pogoji, da v človeku ali skupini ljudi steče inovacijski proces in katere so glavne ovire v tem procesu – tako pri iskanju ideje, kot pri njenem uresničevanju?

Pomembno je, da vodstvo aktivno podpre vgradnjo inovacijskega procesa in izvajanje inovacijskih projektov, tako finančno, kot s pripravlenostjo na nujne spremembe, ki so s tem povezane. Za takšne projekte so potrebni sposobni sodelavci, aktivno delo v celotni organizaciji, pa tudi nujni elementi izven organizacije.

Sem omenil lastno iniciativo? To je zelo pomembno: inovacije se začnejo pri meni, na mojem delovnem mestu, pri moji osebni motivaciji, mojem odnosu do dela, do kvalitete ter do kolegov in kolegic. Potrebna je tudi vztrajnost: če se projekt »zatakne«, vedno obstaja drugačen način ali drugačen pristop, ki privede do cilja. Potreben je tudi metodičen pristop – optimalen proces za vašo organizacijo.

“Riba je v morju in morje je v ribi,” je zapisal ameriški pisec Arthur Miller. Poudariti je želel, da je za ljudi širša kultura, v kateri delujejo, kot morje, v katerem plavajo. Morska voda gre v ribo skozi škрге, od koder pronica v celice. Nemogoče je opredeliti trdno mejo med mestom, kjer se neha morje in začne riba. Kako kultura podjetja, pa tudi širša kultura, vplivata na inovativnost ljudi in v katero smer ju moramo razvijati, da bi dosegli boljše rezultate?

Z vašim primerom morja in ribe (ali ribe in morja) ste že podali odgovor. Inovacijsko kulturo je nemogoče ustvariti »preko noči«. Ustvariti je tudi ni mogoče »na ukaz«. Kultura nastaja in raste, včasih zelo počasi.

Veste kako doseči, da občutljiva cvetlica, na primer orhideja Vanda, redno cveti? Najprej morate vedeti, da potrebuje vsaj 70% vlažnost zraka, veliko svetlobe, veliko skrbi, pravzaprav ljubezni. K cvetenju lahko prispevate tako, da imate orhidejo na zelo svetlem mestu, a ne direktno na soncu, da jo v vročih poletnih dneh vsaj vsak tretji dan za pol ure potopite v mlačno vodo in vsake toliko poškopite s škropilcem za cvetlice, vendar pa korenine ne smejo biti ves čas v vodi. Ko zacveti, vas bo nagradila z izjemno lepimi cvetovi. Rezultat bo še večja ljubezen in skrb za njeno rast. Tako ste v stalni harmoniji – vi in vaš cvet.

Če potegnete vzporednico z vašim podjetjem: Kaj je cvet? Kdo ste vi? Kaj predstavljata svetlobo in vodo? Kaj pomeni preveč vode? Kaj bi bila ljubezen do cvetlice? Kaj se zgodi, ko pridejo sorodniki/prijatelji in občudujejo cvetlico? Kaj vam pomeni ta cvetlica?

Kaj bi lahko vsakdo od nas, ne glede na vrsto dela in položaj v podjetju, spremenil, da bi bil na svojem delovnem mestu bolj učinkovit?

Najprej si moram zastaviti vprašanje: »Ali delam tisto, kar imam za res rad?« Če ne, potem bom težko popolnoma učinkovit. Če mi delo pomeni zadovoljstvo, potem učinkovitost ne bo problem. Če delam, kar imam res rad, kar občutim kot »notranjo poklicanost«, bom ustvarjal novo, moja učinkovitost bo večkratna. Pri tem mi problemi ne bodo predstavljali nepremostljivih ovir.

Medsebojno razumevanje in spoštovanje med sodelavci tudi omogočata večjo učinkovitost. Pomembna je tudi zavestna odgovornost: nihče razen mene ni odgovoren za moj uspeh ali neuspeh. Od mene je odvisno, kaj bom naredil iz sebe in svojega projekta.

V kolikšni meri nam lahko pri ustvarjalnem procesu pomagajo okolje, prostor, v katerem delamo, barve, ki nas obdajajo...?

Okolje je zelo pomembno. Ustvarjalnost je možna samo v kombinaciji z okoljem, v katerem se človek prijetno počuti, a tudi okoljem, ki ga spodbuja k novostim. Gre za mešanico stabilnosti (ugodja) in nestabilnosti (stimulansa). Ustvarjalne delavnice se izvajajo v ugodnih prostorih, a prazen prostor ni dovolj. Zato se uporabljajo dodatne metode za spodbujanje ustvarjalnosti: fotografije, izmenjava informacij, provokativna vprašanja na določeno temo, sprememba kraja in ljudi, s katerimi delamo ...

Zame imajo poseben pomen letala. Zato posebno kreativne naloge, nova usposabljanja ali nove razvojne projekte uspešno delam v restavraciji letališča, čim bliže letalom in hrupu motorjev. Dokler sem bil v Philipsu, je pred mano s stropa visel model letala, ki sem ga sam izdelal. To mi je dajalo občutek svobode in vzbujalo asociacije na novo. Nekateri ljudje imajo radi rastline, slike svoje družine ali razne predmete, ki jih spominjajo na tisto, kar imajo radi. Vsak ima svoj svet, v katerem se dobro počuti.

Vaša metoda dela zagotavlja, da bo ustvarjalni proces skupine, ki jo vodite, prinesel tudi finančne rezultate. Vam je doslej vedno uspelo? Lahko omenite katerega od največjih uspehov?

Večina inovacijskih projektov je razvojnih ali strateških in so zato tajni – samo manjši del je lahko objavljen.

Navedem lahko Philipsov Vacuum Beard Trimmer (prirezovalnik za brado z vgrajenim sesalcem za odvečne dlake): ta izdelek je skupaj še z dvema drugima, ki smo jih dobili iz enega samega inovacijskega projekta, prinesel več kot 150 milijonov evrov in vodilno vlogo na tržišču.

Drugi primer je Magna: funkcija, za katero smo našli rešitev, pomeni letni prihranek v višini 99 tisoč evrov. V istem projektu je dodatno ustvarjena podlaga za nov izdelek, za katerega se ocenjuje, da bo ustvaril letni promet v višini 60 milijonov evrov.

Za uspeh projekta je pomembno, da vsi sodelujoči in vse hierarhične ravni aktivno sodelujejo s svojim prispevkom. Slaba komunikacija, osebni interesi, prehitro »dvigniti roke«, delo, omejeno izključno na lastno organizacijo – vse to lahko prepreči ali zmanjša uspeh. Sam sem imel srečo, da sem zaradi sistematičnega pristopa le redko imel tovrstne probleme in sem v glavnem uspel projekte uspešno izvesti.

Smo ljudje doma bolj ustvarjalni kot na delovnem mestu?

To ni pravilo. Če se ne počutim dobro na delovnem mestu, bom »bežal« domov – komaj bom čakal konec delovnega dne. To ni optimalno za podjetje. So pa tudi ljudje, ki jim doma ne gre dobro, pa ostajajo dolgo časa v podjetju, ker je tam bolje. Morda je tisto prvo vseeno bolj pogosto, ker se večina ljudi čuti prisiljene opravljati svoje delo – tako, kot je – zaradi varnosti in lastne eksistence. Žal ravno v tem leži past. Delo, ki ga delam, lahko sam oblikujem. Lahko ga izboljšam ali spremenim. V tem primeru sem sam tisti, ki je aktiven, s tem pa tudi ustvarjam določen napredek. Če izvedem koristne spremembe na delovnem mestu ali v podjetju, omogočim existenco podjetju (s tem pa tudi samemu sebi). Sicer pa je to tudi naraven način mojega delovanja. Mislim, da je takšen odnos predpogoj, da v podjetju dam »vse od sebe«. Vodstvo bi moralo podpirati takšen odnos.

Mnogi uspešni poslovneži pravijo, da prostega časa praktično nimajo. Vi nasprotno poudarjate, da se ukvarjate z umetnostjo, športom, modelarstvom, celo tekmovalnim spuščanjem zmajev. Je ključ do večje inovativnosti prav v takem življenjskem slogu? Vemo, da se mnoge najboljše ideje rodijo medtem, ko delamo nekaj povsem drugega od vsakdanjega dela.

V tem je precej resnice. Žal ne morem stalno početi vsega, kar ste omenili. Tako sem model letala nazadnje sestavil pred enim letom in že dolgo nisem bil na jadralski regati. Zmaje spuščam redko. Včasih prijateljem v šali rečem, da bi lahko s svojimi interesi zapolnil vsaj tri življenja.

Pomembno se mi zdi, da uresničujem, kar mi je trenutno pri srcu in kar mi daje posebno zadovoljstvo. Kot ste pravilno rekli, pogosto dobim poslovne ideje pri drugih aktivnostih ali pa me te aktivnosti podpirajo – vsaj od znotraj, z občutkom zadovoljstva, ko delam v poslu.

HIDRIINI INOVATORJI LETA 2009

Avtorici: **Tanja Mohorič, Helena Pregelj Tušar**

Hidria je marca letos na 5. Inovacijskem forumu, ki je potekal v prostorih Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo v Tolminu, podelila nagrade in priznanja inovatorjem leta, avtorjem izboljšav z največjo gospodarsko koristjo ter avtorjem najboljših diplomskih del v letu 2009.

INOVATORJI:

dr. Primož Bajec, mag. Peter Uršič, dr. Bogomir Zidarič

INOVACIJA:

KATEGORIJA: **IZDELKI**

Elektromotorski pogon za generatorsko enoto»range extender«

Ključne prednosti inovacije: Z novo rešitvijo elektromotorskega pogona za enoto »range extender« je bil v evropskem merilu dosežen preboj na področju izgradnje prepoznavnosti in kompetenc Hidrie. Izdelek bo v prihodnosti vgrajen v električna vozila, ki predstavljajo bistveno znižanje okoljskih obremenitev. Omogočal bo bistveno večji doseg električnega vozila v primerjavi s sedanjimi rešitvami.

INOATOR:

Andrej Jereb

INOVIACIJA:

KATEGORIJA: **IZDELKI**

Enofazni frekvenčni pretvornik za PSC motorje

Ključne prednosti inovacije: Izdelek odlikuje višja energetska učinkovitost končne aplikacije, saj z vgrajeno inteligenco uravnava porabo energije. Implementacija procedure »Boost Start« v enofazni frekvenčni pretvornik omogoča cel spekter možnosti prilagoditve motorja in natančno določitev delovnih parametrov, kar se odraža v zanesljivosti in energetski varčnosti aplikacije.

INOATORJA:

Dušan Žgavec, dr. Erik Pavlovič

INOVIACIJA:

KATEGORIJA: **IZDELKI**

Linjski difuzor LD-18

Ključne prednosti inovacije:

Funkcija linijskega difuzorja je optimalna razporeditev toka zraka v bivalni coni. Zahtevano funkcijo izdelka sta inovatorja dosegla na inovativen in v svetu edinstven način. Ideja prinaša izvirno aerodinamsko obliko usmernika zraka in na povsem nov način rešuje regulacijo curka zraka. Oblikovne poteze okarakterizirajo značilnosti novega difuzorja ter zagotavljajo optimalno delovanje pri vseh pogojih obratovanja.

Zanimivost v procesu inoviranja:

Rešitev iskanja aerodinamske oblike difuzorja je bila dobljena z izvirno zamisljo postavitve dveh končnih oblik s pomočjo rotacije ter uporabo numerične simulacije za določitev podrobnosti elementa. Uporabniku prijazen izdelek je bil tako razvit že v prvi iteraciji, s pripravljeno osnovo za nadaljnje nadgradnje in integracije.

INOVATORJI:

Renato Pavšič, Matjaž Rupnik, dr. Janko Slavič (Fakulteta za strojništvo Ljubljana)

INOVACIJA:

KATEGORIJA: **TEHNOLOGIJE**

Naprava za izvedbo porušitveno udarnega testa na ohišju volanske letve

Ključne prednosti inovacije: Inovacija je neposreden odgovor na izziv, kako v proizvodnji komponent volanskega sistema skrajšati razvojni čas. Bistveno hitreje in z manj stroški omogoča pridobivanje ključnih informacij o prostorskih obremenitvah volanske letve ob bočnem udarcu avtomobilskega kolesa ob robnik.

Zanimivost: Naprava je izjemno produktivna, saj omogoča obdelavo večjega števila vzorcev v krajšem časovnem obdobju v primerjavi s preizkuševališčem, ki je bilo v uporabi prej.

INOVATORJI:

Boštjan Šturm (na fotografiji), **Slavko Erjavec**, **Luka Tratnik**

INOVACIJA:

KATEGORIJA: **TEHNOLOGIJE**

Modulno orodje za izdelavo prototipnih izdelkov

Ključne prednosti inovacije:

Doslej se je zahteva po hitrejšem in kakovostnejšem odzivu na zahteve kupcev lamel reševala z laserskim razrezom lamel. Nova, inovativna rešitev je privedla do izdelave modulnega orodja za izdelavo prototipov, katerih karakteristike so primerljive tistim, izdelanim v pogojih serijske proizvodnje.

INOVATORJA:

Jani Kenda, **Tadej Leban**

INOVACIJA:

KATEGORIJA: **TEHNOLOGIJE**

Analiza, z relacijami grajena konstrukcija in implementacija čeljusti za rotacijsko kovanje v proces preoblikovanja

Ključne prednosti inovacije: Proces rotacijskega kovanja je eden izmed temeljnih procesov pri izdelavi avtomobilске čepne svečke. V tem procesu so čeljusti ključni element za zagotavljanje želene oblike in dimenzij izdelka. Razvoj procesa lastne izdelave in obnavljanja čeljusti torej prinaša večjo produktivnost, fleksibilnost in konkurenčno prednost družbe na globalnem trgu.

Zanimivost v procesu inoviranja:

Inoviranje je avtorjema predstavljalo poseben izziv, saj na tem področju prej nista imela izkušenj. Delo je bilo raznoliko. Delala sta na področju alternativnega načina konstruiranja, novih tehnologijah in tako sodelovala s številnimi zunanji institucijami.

INOVATORJI:

**mag. Aleš Poljanšek, Boštjan Bratuš,
Anja Čadež, Boštjan Šturm**

INOVACIJA:

KATEGORIJA: **POSLOVNI MODELI**

Celovit pristop pri pridobivanju posla s kupcem iz avtomobilske industrije

Ključne prednosti inovacije: Model celovitega pristopa do strateškega kupca, v katerega so na kreativen način povezani: sodelovanje s konkurentom, sodelovanje z agentom in izdelava celovite ponudbe, je omogočil vstop in pridobitev nominacije za projekt lamel za elektromotorje za hibridno vozilo Peugeot 3008 4x4.

AVTOR IZBOLJŠAVE:

Zoran Sandič

IZBOLJŠAVA:

KATEGORIJA: **NAJBOLJŠA IZBOLJŠAVA**

Kontrola tesnosti Al odlitkov

Ključne prednosti izboljšave: Vsak odlitek iz aluminijevih zlitin je porozen. Kupec postavlja stroge zahteve glede tesnosti, zato je potrebna kontrola vseh odlitkov. Z lastno izvedbo sistema cilindrov za ločevanje dobrih od slabih kosov aluminijastih odlitkov v procesu kontrole je bil dosežen čisti letni prihranek v višini 55.000 EUR.

Zanimivost v procesu inoviranja: Vse pogosteje se srečujemo z visokimi zahtevami kupcev in doseganjem visokih ciljev, kot je na primer "0" napak pri kupcih. Da bi 100% preprečili prehod neustreznih izdelkov do kupca, so v Hidrii Rotomatika na kontrolni napravi za kontrolo tesnosti izdelali lasten sistem "POKA YOKE", ki onemogoča mešanje ustreznih in neustreznih izdelkov. Uvedli so že sedem takšnih sistemov, ki so že postali »hišni standard«.

AVTOR IZBOLJŠAVE:

Miran Mencigar

IZBOLJŠAVA:

KATEGORIJA: **NAJBOLJŠA IZBOLJŠAVA**

Optimizacija čiščenja in odvajanja industrijske odpadne vode in optimizacija rabe tehnološke vode za hlajenje obdelovancev

Ključne prednosti izboljšave: S predelavo vodovodnih instalacij in vgradnjo števecv pitne vode ter ugotovitvijo, da določeni izpusti ne gredo v čistilno napravo, je predlagatelj samoiniciativno dosegel, da se pri obračunu upoštevajo le dejanski izpusti pitne vode v čistilno napravo. Hkrati je uspel, da se industrijska voda obravnava kot komunalna odpadna voda, za katero se plačuje za 37% manjše dajatve za odvajanje in čiščenje. Z izvedbo izboljšave je bil dosežen skupni letni prihranek v višini 36.000 EUR.

AVTOR IZBOLJŠAVE:

Miran Kogoj

IZBOLJŠAVA:

KATEGORIJA: **NAJBOLJŠA IZBOLJŠAVA**

Struženje elektrod

Ključne prednosti izboljšave: Zaradi pomanjkanja dela na Tornosih v mehanski obdelavi je predlagatelj izboljšave predlagal, da se proste kapacitete zapolnijo z izdelki, ki so se delali v kooperaciji. S tem je bil dosežen letni prihranek v višini 31.000 EUR.

Zanimivost v procesu inoviranja: Da bi se vsaj kolikor toliko prepričal, da bo njegova zamisel tudi praktično delovala, je avtor krivulje, ki so osnova za izdelavo določenega izdelka, napravil kar iz debelejše vezane plošče. Montiral jih je na stroj, tako da je lahko preizkusil, kako stvar deluje in jo še dodelal. Pri tem početju je bil deležen tudi kakšne zbadljivke sodelavcev, češ: saj je kot v mizarški delavnici in bodo na koncu še elektrode iz lesa. Kasneje, ko je lesene krivulje prenesel na papir in so jih v orodjarni izdelali iz pravega materiala, je stvar delovala in doslej izdelala že veliko pravih, železnih elektrod.

AVTOR DIPLOMSKEGA DELA:

Marko Hladnik

DIPLOMSKO DELO:

KATEGORIJA: **DIPLOMSKA DELA****Razvoj pridrževalnega sistema pri izdelavi »interlocking paketov«**

Glavne odlike diplomskega dela: V okviru diplomske naloge je prikazana nova tehnološka rešitev pridrženja paketov v izdelovalnem procesu, kar omogoča doseganje večje kakovosti paketov in občutno zmanjšanje izmeta.

Zanimivost v procesu nastajanja dela: Želja avtorja je bila, da bi s svojim znanjem in izkušnjami, ki jih je pridobil z dolgoletnim delom v Hidrii Rotomatika, izdelal diplomsko nalogo, ki bi pripomogla k večji konkurenčnosti podjetja na svetovnem trgu. Zavedal se je, da v prvem koraku ne bo dosegel vseh zelenih rezultatov, že prvo testiranje pa je pokazalo zadovoljive rezultate ter potrdilo, da je bil cilj pravilno zastavljen.

AVTOR DIPLOMSKEGA DELA:

Žiga Kočvar

DIPLOMSKO DELO:

KATEGORIJA: **DIPLOMSKA DELA****Uporaba energije sonca, zemlje in zraka v gospodinjstvih**

Glavne odlike diplomskega dela: V diplomskem delu je obravnavana problematika ogrevanja stanovanjskih površin. Poglavito vprašanje pri obravnavi posameznega sistema ogrevanja je, koliko energije se da uporabiti z izkoriščanjem obnovljivih virov zraka, zemlje in sonca, kot dopolnilnega vira energije v gospodinjstvu.

AVTOR DIPLOMSKEGA DELA:

David Vegelj

DIPLOMSKO DELO:

KATEGORIJA: **DIPLOMSKA DELA****Lasersko spajanje statorskih lamel**

Glavne odlike diplomskega dela: V diplomski nalogi je predstavljena možnost laserskega spajanja statorskih lamel. Cilj naloge je bil preizkusiti različne laserske varilne sisteme oz. različne izvore laserske svetlobe in določiti optimalne varilne parametre za vsak laser posebej.

Zanimivost v procesu nastajanja dela: Avtor je načrtoval preizkušanje vsaj dveh različnih virov laserske svetlobe. Zaradi spleta okoliščin nikakor ni mogel dobiti oz. uporabiti drugega izvora laserske svetlobe. Celotno diplomsko delo je bilo že napisano, ko je končno dobil možnost izvesti še en del eksperimentov na drugem izvoru laserske svetlobe. Zaradi časovne stiske so bili vsi eksperimenti izvedeni v dveh dneh, naloga pa je bila pravočasno oddana.

Kandidiraj na razpisu za štipendijo
za šolsko leto **2010/2011** za
naslednje smeri študija:

MEHATRONIK OPERATER (IV)
STROJNI TEHNIK (V)
STROJNIŠTVO (VI, VII)
ELEKTROTEHNIKA (VII)
METALURGIJA (VII)
KEMIJA (VII)

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ HIDRIE ZA ŠOLSKO LETO **2010/2011**

Hidria se uvršča med vodilne evropske in svetovne korporacije na področju **klimatizacije zgradb** in **avtomobilskih tehnologij**. Zavezani smo k razvoju najsodobnejših rešitev za **ugodje bivanja v prostoru** ter **zeleno mobilnost**.

Smo inovativna visokotehnološka mednarodna korporacija, ki z bogatimi izkušnjami iz preteklosti ustvarja najsodobnejše izdelke za prihodnost.

Odgovorni smo za prihodnje rodove, zato v skladu z načeli družbene odgovornosti razvijamo okolju prijazne izdelke in vlagamo v razvoj lokalnih skupnosti, v katerih poslujemo. S štipendiranjem in aktivnim sodelovanjem s šolami in fakultetami mladim omogočamo spoznavanje delovnega utripa in razvoja Hidrie.

Kontakt:

stipendije@hidria.com
www.hidria.com

Hidria

OSNOVNOŠOLCI O INOVACIJAH

Avtorica:

Andrejka Rupnik

Foto: **Robert Zabukovec**

»Kaj je inovacija?« smo ob obisku Hidrie vprašali učenke in učence
Osnovne šole Spodnja Idrija.

Pod pojmom inovacija si predstavljam dejavnost, kjer strokovnjak na svojem področju, neko storitev, delovni postopek ali izdelek razvija, dopolnjuje, da nastane ali izboljšan izdelek ali delovni postopek. Maša Tavčar, 9. a

Pojem inovacija po mojem mnenju označuje neko novo stvar. Predvsem, ko v tovarnah razvijejo novo stvar. Ta stvar ponavadi v industriji olajša delo. Takemu človeku rečemo inovator. Inovacija velja tudi za Hidrio Rotomatika, saj tam razvijajo veliko uporabnih izdelkov, pa tudi izboljšujejo delovne postopke. Gorazd Vončina 9. a

Beseda inovacija mi predstavlja neko izboljšanje, npr. izdelkov, načina dela. Ponavadi je pozitivna, saj z njo izboljšujemo razne stvari, lahko pa je tudi negativna, če se ne posreči, kakor imajo inovatorji v planu. Tadeja Žaketj 9. a

To je beseda za nov tehnološki postopek. Inovacija je uporabna novost. Podobno kot odlična ideja, iz katere se razvije, ki se odlično obnese na prodajnem trgu.

David Bizjak 8. a

Pod pojmom inovacija si predstavljam nekaj novega, izpopolnjenega. Določena inovacija predvsem olajša delo ali pa čas izdelave. Lahko gre za nov, izboljšan postopek, predmet z boljšimi funkcijami, razne nove ideje ali dejavnosti. Z različnimi inovacijami prihranimo čas, stroške, material, energijo ipd. Iz pojma inovacija izhaja tudi beseda inovator – človek, ki se strokovno ukvarja z izpopolnjevanjem, novostmi. Inovacije so zelo pogoste v gospodarstvu. Manja Lukan, 9. a

Inovacija je izum, naprava, ki olajša delo v nekem delovnem procesu. Inovacije se lahko domisli vsak. Nekateri imajo delo inovatorja in se skušajo domisliti kakšne inovacije. Marko Razpet 9. a

Inovacija je izboljšava ali nadgradnja nekega izdelka ali postopka. Ta je učinkovitejši, naprednejši in bolj koristen. Nekatere inovacije so prijaznejše do okolja in človeka, kar je za naše življenje zelo pomembno. So varčnejše, zato so tudi stroški nižji. V nekatere inovacije se sicer vložijo veliko sredstev, vendar lahko prinesejo velik donos. Kaja Erjavec 9. a

- 1 Manja Lukan, 9. a
- 2 Kaja Erjavec 9. a
- 3 Marko Razpet 9. a
- 4 Tadeja Žakelj 9. a
- 5 Maša Tavčar, 9. a
- 6 David Bizjak 8. a
- 7 Gorazd Vončina 9. a

Beremo o ustvarjalnosti in inovativnosti

Avtorica:
Tina Poljanšek,
Mestna knjižnica in
čitalnica Idrija

DOMIŠLJIJA JE POMEMBNEJŠA OD ZNANJA

Yew Kam Keong VSI SMO USTVARJALNI

Vsi smo ustvarjalni. Razlikujemo se le po tem, v kolikšni meri smo ustvarjalnost uspeli razviti. Če znamo vpreči svojo ustvarjalnost, lahko iz življenja iztisnemo več radosti in sreče. Bolj ko smo ustvarjalni, bolj osebno bogati postajamo - neprestano rastemo, napolnjeni smo z optimizmom in imamo občutek polnejšega življenja. Knjiga dr. Yew Kam Keonga je odličen pripomoček za krepitev ustvarjalne inteligence.

Preberite jo in odkrijte nov svet, tako v sebi kot zunaj sebe.

»Ustvarjalnost je za človeka to, kar so krila za ptice.«

Liu Feng

Katja Rašič, Mirko Markič INOVATIVNOST IN USPEŠNOST GOSPODARSKIH DRUŽB

Vsi se zavedamo, da je družba prihodnosti družba znanja, inovativnosti in ustvarjalnosti. To so temeljni dejavniki konkurenčnosti. Brez znanja in inovativnosti ni tehnološkega razvoja. Brez ustvarjalnega podjetnika ni razvoja podjetništva kot temeljne gonilne sile razvoja gospodarstva. V raziskavi se ukvarjajo s proučevanjem vplivov in povezav med inovacijsko politiko, načrtovanjem in uspešnostjo poslovnega procesa. Zasnovali so model načrtovanja inovacijske politike v majhnih gospodarskih družbah na podlagi izsledkov empiričnega dela naloge.

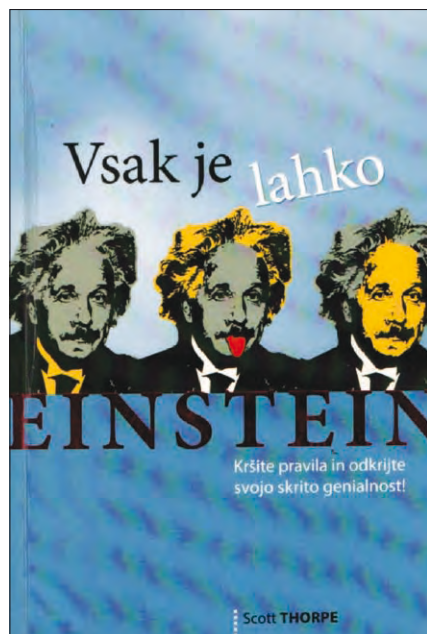

Gabrijel Devetak RAZMIŠLJANJA O USTVARJALNOSTI IN MARKETINGU

Ustvarjalnost in marketing sta področji, kjer je nujno sodelovanje. Zato govorimo o timskem delu. Ni dovolj, da imamo še tako zanimive izume, ki jih pravno zavarujemo v obliki patentov. Trg je tisti, ki sprejme in zavrže izdelke in storitve in prav zaradi tega poudarjamo, da so uspešni tisti inovatorji, ki sodelujejo s tržniki.

»Inovacija je ključni pojem konkurenčnosti.«

Michael Porter

Scott Thorpe VSAK JE LAHKO EINSTEIN

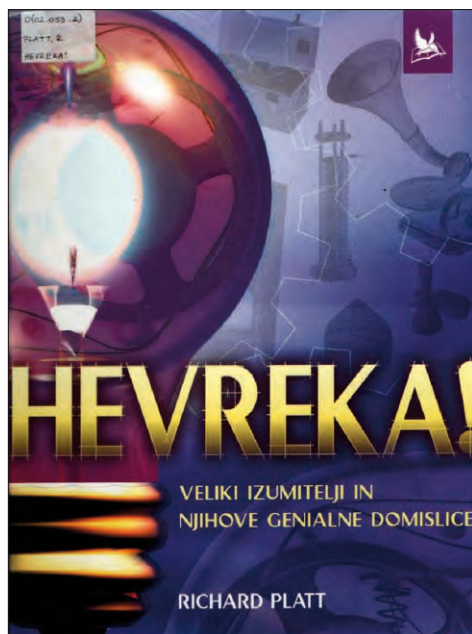
Ta berljiva, domiselna knjiga vas bo naučila reševati zahtevne probleme tako, kot so to počeli nekateri največji umi v zgodovini, med njimi tudi Albert Einstein. Spoznali boste nove tehnike in zvijače, s katerimi boste lažje reševali vsakdanje poslovne, družinske in osebne zagate.

»Domišljija je pomembnejša od znanja.«

Albert Einstein

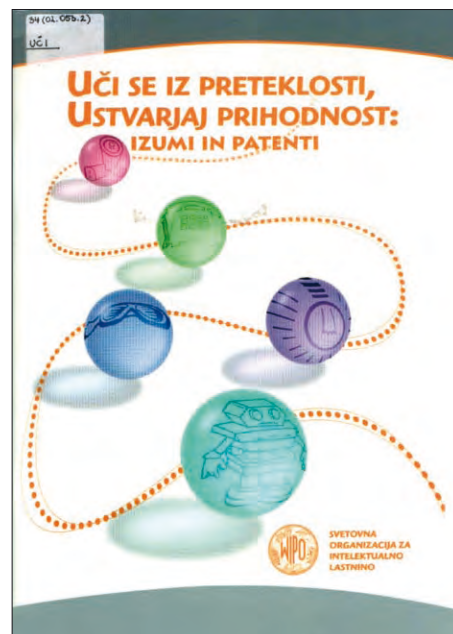
Thomas Armstrong PREBUDITE GENIJA V SVOJEM OTROKU

Dr. Thomas Armstrong je prepričan, da v vsakem otroku spi genij. V knjigi so zbrani praktični nasveti, kako lahko starši izkoristijo vse danosti narave in vsakdanjega življenja, da v otrocih prebudijo zvedavost, kreativnost, bistroumnost in gorečnost. Knjiga pa je namenjena tudi učiteljem, saj predlaga inovativne pedagoške prijeme, jih seznanja z alternativnimi šolskimi sistemi in odpira nov pogled na poučevanje.

Richard Platt HEVREKA!

Živimo v času neslutnih odkritij in iznajdb. Znanstveniki so sekvencirali celoten človeški genom; klonirali od ovac do mačk; internet spreminja naš način dela, učenja in poslovanja; in pomembna odkritja v biologiji, kemiki in fiziki spreminjajo medicino. Knjiga predstavlja okoliščine, v katerih je bilo spočetih nekaj največjih izumov na svetu. Avtor pojasnjuje, kako redkim srečnim posameznikom zgolj po zaslugi ustvarjalnega duha uspe prodreti v bistvo problema in najti rešitev, ki so jo vsi tekmeči spregledali.

Svetovna organizacija za intelektualno lastnino IZUMI IN PATENTI

Knjižica Izumi in patenti je prva iz niza publikacij s skupnim naslovom Uči se iz preteklosti, ustvarjaj prihodnost, namenjenih šolarjem. Namen te knjižnice je, da sporoča skozi igro, miselne vaje in konkretne primere pomen izumiteljev, njihovih izumov in patentov. Zarisana pa je tudi pot do izuma, ki spodbuja šolarje, da bi izumljali svoje stvaritve in jih tudi patentirali.

»Če bi odstranili s sveta vse, kar je bilo treba iznajti, ne bi ostalo nič razen množice ljudi, na katere bi padal dež.«

Tom Stoppard

INFORMACIJSKA PODPORA PROCESU INOVIRANJA

Avtor:

mag. Boštjan Tušar,
direktor informacijskih
tehnologij v Hidrii

Že od pričetka gradnje kulture inoviranja v Hidrii je prisotna ideja, da proces inoviranja informacijsko podpremo. Pred kratkim smo se odločili, da bomo to storili s pomočjo programske rešitve Microsoft SharePoint 2010, ki je med drugim tudi platforma za novi Hidriin intranet, ki bo zaživel letos poleti. Kmalu po vzpostavitvi novega korporativnega intraneta bo zaživela tudi programska rešitev za obvladovanje procesa inoviranja.

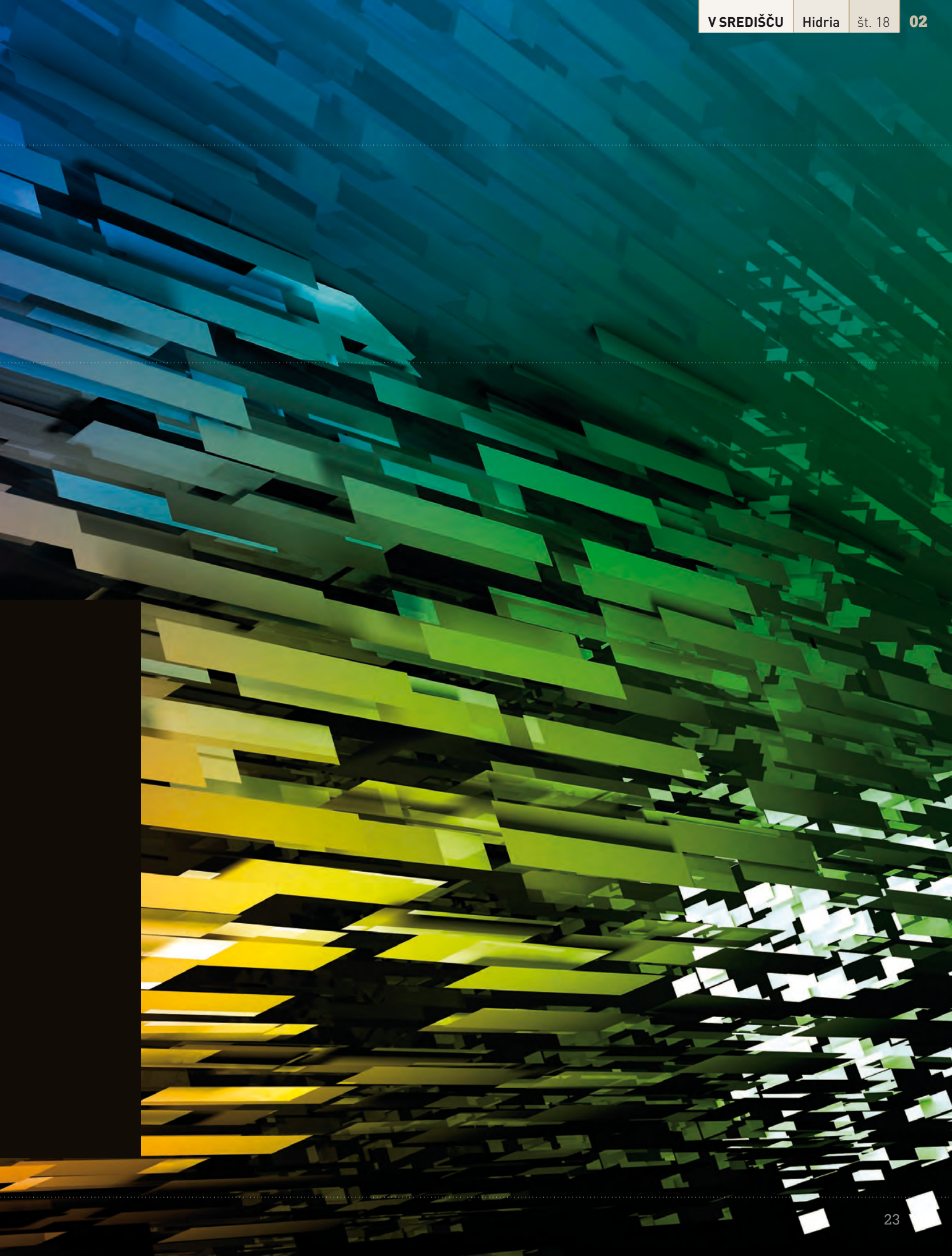
OPIS PROGRAMSKE REŠITVE

Ideja je preprosta: želimo enostavno programsko rešitev, ki bo uporabnikom prijazna, enostavna za upravljanje in bo omogočala izdelavo naprednejših analitik. Uporabnik se bo srečal z enostavnim obrazcem na spletni strani, kamor bo vpisal koristen predlog ali inovacijo. Vmesnik bo preprost – potrebno bo samo opisati stanje prej in potem ter po želji še dodaten opis. Ostale parametre, kot so datum, ime uporabnika ipd. bo sistem prepoznal sam. Tisti uporabniki, ki nimajo službenega računalnika, bodo lahko predlog vpisali na skupne računalnike pod svojim imenom, ali pa bodo idejo oddali vodji v kakršnikoli obliki (ustno, na papirju...), nakar bo vodja v imenu vlagatelja vpisal predlog v sistem. Torej tako, kot to v Hidrii poteka sedaj.

Ko bo predlog vpisan v podatkovno bazo, se bo sprožil mehanizem obveščanja, ki bo obvestil komisijo, da bo izvedla potrebne akcije. Ne glede na to, ali bo predlog sprejet ali zavrnjen, bo vlagatelj po elektronski pošti prejel avtomatsko obvestilo o stanju predloga. Pomembnejši predlogi bodo v podatkovni bazi živeli še naprej tako, da se bo nanje dodajalo nove opise, stanje izvajanja predloga, izplačila nagrad itd. V končni fazi bo možno nad vsemi zahtevki izvajati analize, npr. število predlogov po družbi, razmerje sprejetih/zavrženih predlogov, razmerje med dejansko gospodarsko koristjo v primerjavi s predvideno itd.

KAKŠNE SO PRIDOBITVE?

Z informatizacijo se bo proces inoviranja odvijal hitreje. Komisija bo lahko vzporedno ocenjevala uporabnost predlogov, tudi vsa obveščanja bodo potekala avtomatsko po elektronski pošti. Obveščanje je torej druga pomembna pridobitev, saj bodo vsi vlagatelji brez izjeme tudi dejansko obveščeni o stanju. Omenili smo možnost analitik, ki jih bomo po novem lahko izvajali kadarkoli za nazaj, brez potrebnih predobdelav podatkov. S tem, ko se bo vse predloge beležilo v podatkovno bazo, bomo tudi zmanjšali možnost podvajanja koristnih predlogov – danes npr. ne vemo natančno, ali je bil pred tremi leti že podan predlog z enako tematiko. Zadnja, a gotovo ne najmanj pomembna pridobitev pa je ta, da bodo na intranetu zadnji podani koristni predlogi ali inovacije vidni vsem uporabnikom, to pa najbrž pomeni večjo vzpodbudo in motivacijo ostalim sodelavcem, da oddajo še kakšen koristen predlog več.

Avtorica: **Sonja Mlakar**

»ONE PAGE REPORT«

A3 za poročanje o projektih HLS

Sistem HLS – Hidria Leadership System, naš model stalnega izboljševanja, se vztrajno razvija. Aktivnosti potekajo na področju iskanja sinergij in poenotenja sistemov po zahtevah standardov za sisteme vodenja ter na področju izboljševanja proizvodnega sistema skozi projekte HLS.

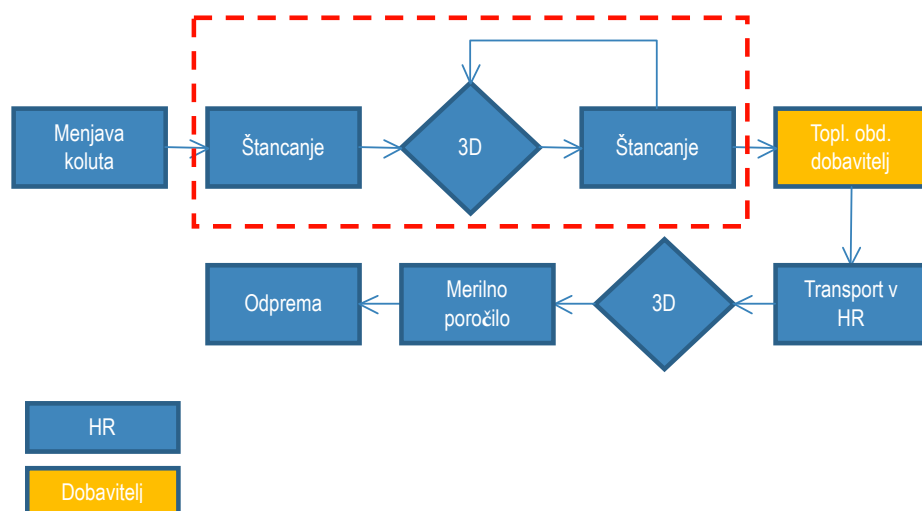
Hidriini programi vsako četrtletje predstavijo nove reprezentativne projekte. Eno od orodij, ki omogoča enostavno, pregledno in hkrati celovito predstavitev vsebine projekta, je A3. Vsebuje povzetek ključnih aktivnosti, ki jih je potrebno izvesti v projektu: opis in definicijo problema, analizo problema, načrt ukrepov in izboljšav, opis rezultatov ter nadaljnjih korakov. Pomembno je, da je vsebina projekta prikazana v obsegu enostranske predstavitve (»one page report«). A3 predstavlja prvi del poročila, drugi del je finančno ovrednotenje učinkovitosti projekta.

A3- OPTIMIZACIJA IZVAJANJA KONTROLE

Definicija in opis problema:

- vzorčenje: 1 kos/ red (2) na začetku in koncu koluta (skupaj 4 kosi)
- čas priprave na merjenje in meritev na 3D merilnem stroju je 30 min/ 4 kose
- stroj
- 4
- po toplotni obdelavi pri dobavitelju se kosi vrnejo na merjenje na 3D, izdelava se poročilo za kupca

Analiza problema:

- zahtevnost procesa, parametri procesa
- kompetence dobavitelja
- pomembne karakteristike (ID, cilindričnost)
- meritve se izvaja v procesni kontroli

Določevanje ukrepov:

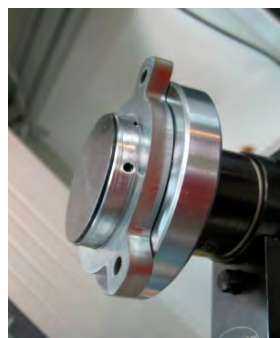
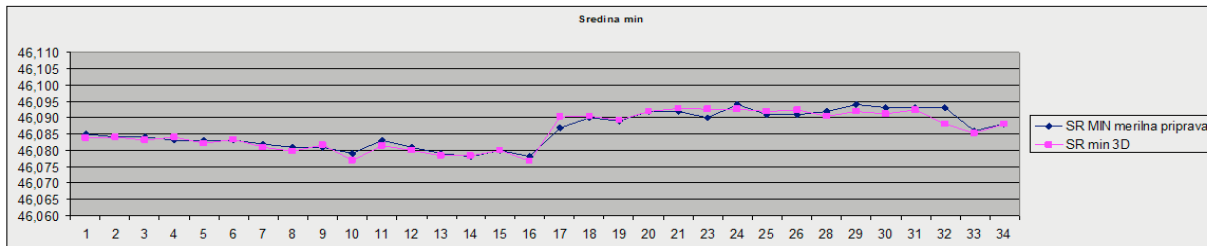
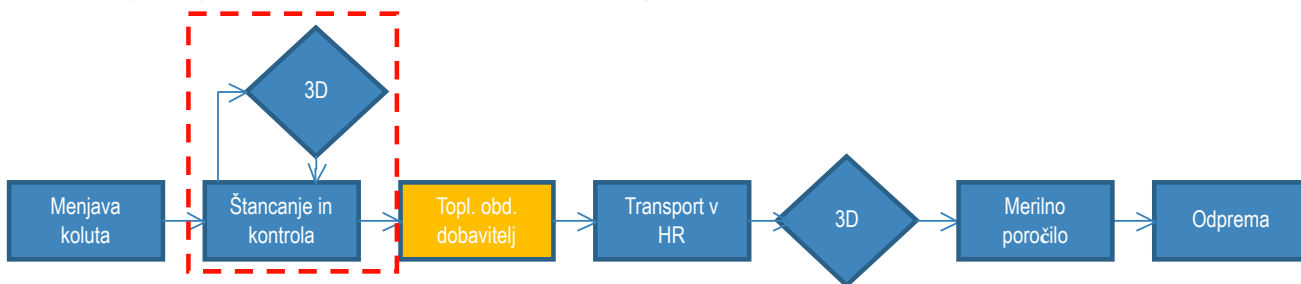
Kaj ?	Kdo ?	Kdaj ?
definicija in nabava merilnega sistema	DČ, BK	Okt.09
analiza merilnega sistema in primerjava meritev	BK, MZ	16.03.2010
vpeljava v proizvodnjo, navodila, usposabljanje	BK, MZ	02.04.2010
sprememba podajanja poročil kupcu	BK	Sep.10

Za: HLS-Finoštancanje
 Kdo: DČ, BK
 Datum: 07.06.2010

Rezultati:

- prihranek časa 2 uri na izmeno
- hitrejše ukrepanje v primeru odstopanj
- R&R za ID je 2,48%
- strošek uvedbe 8.000€
- meritev manj občutljiva kot 3D, primerna za uporabo v proizvodnji

Status

ZAKLJUČENO

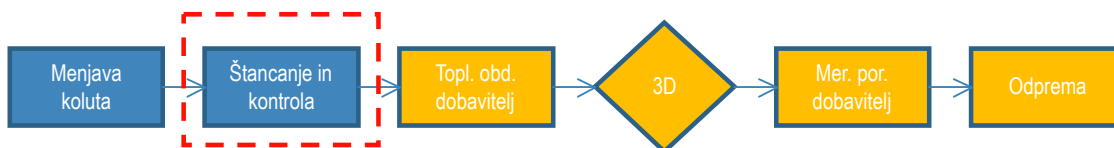
ZAKLJUČENO

ZAKLJUČENO

PLANIRANO

Nadaljevanje:

- dogovor s kupcem za opustitev meritev 3D- nadomesti se z meritvami iz mer. priprave v proizvodnji
- dogovor s kupcem za merjenje po topl.obdelavi pri dobavitelju, izdelavo poročil in odpremo od dobavitelja

PREDSEDNIK POSLOVODNEGA ODBORA HIDRIE MAG. IZTOK SELJAK

- 06.40** Alarm z mobilnega telefona naznanja nov intenziven dan. Jutranji tek do Lužnika. Tudi danes postreže s številnimi idejami in odgovori na odprta vprašanja. Tuš, sadni zajtrk in odhod v pisarno.
- 08.15** Pregled zastavljenih dnevnih aktivnosti. Elektronska pošta in iz nje pomembne nove vsebine, ki zahtevajo delno prilagoditev dnevnega ritma. Telefonski razgovori s kolegi v družbi in v družbah v tujini, z nekaterimi kupci.
- 10.00** Sestanek s Hidrio Rotomatika za projekt pokrova cilindra novega osemvaljnega bencinskega motorja BMW. Beseda teče o širitvi obstoječe pogodbe s posebnih športnih M izvedb z začetkom proizvodnje v 2012 na ostale modele.
- 12.00** Poglobljen razgovor z vodjo naše pisarne v Lyonu za razumevanje statusa naših pomembnih razvojnih projektov v Renaultu, ki je z Nissanom v velikem naskoku pri skorajšnjem začetku proizvodnje električnih vozil. Naše izkušnje nam dajejo odlično izhodišče tudi za partnerstvo z njimi.
- 12.30** Vmes me doseže novica o prejeti pogodbi za dobavo klimatskih in hladilnih naprav za nove zgradbe na Buckingham Road v Angliji, po tem, ko v Buckinghamski palači že zagotavljamo ugodno klimo z našimi številnimi sistemi. S čestitkami ekipi za ta pomemben dosežek se veselim pomembnega koraka.
- 12.45** Delovno kosilo na Kendovem dvorcu, priložnost za poglobljeno diskusijo s kolegi glede ključnih vsebin prihajajočega Hidria Klima foruma.
- 14.30** Hidria Inštitut Klima, Godovič. Predstavitve novih tehnologij v segmentu fotovoltaike in termosolarnih modulov, ki bodo pomemben integriran del naših prihodnjih inovativnih rešitev pri zagotavljanju popolne energetske neodvisnosti stavb že v bližnji prihodnosti.

-
- 17.00** Upravni odbor Združenja Manager tokrat poteka v Hidriinem Inštitutu Klima v Godoviču – dobrodošla priložnost za to, da obstoječim in potencialnim novim partnerjem oz. njihovim vodstvom predstavimo naše reference in kompetence.
- 19.00** Rotary srečanje s kolegi rotarijci v Kendovem dvorcu v Sp. Idriji. Beseda z gostom iz NLB teče o svetovnih borzah in zadnjih velikih pretresih. Natančne prihodnosti ne pozna nihče. Pa vendar se zdi, da je najhujše mimo in da nas bo pot postopoma vendarle spet vodila navzgor.
- 21.30** Danes edini trenutki z družino oz. z Natašo, Aljaž in Črt že spita.
- 22.00** Odmevi na Televiziji Slovenija in internetni pregled novic v avtomobilski in gradbeni industriji.
- 23.15** Brez počitka ne bo šlo...

■ Mlade raziskovalce je nagovorila Tanja Kenda, direktorica za razvoj in izobraževanje kadrov v korporaciji.

■ Direktor ukrajinskega predstavništva Andrej Podbevšek

JANUAR

Razvojno-prodajna konferenca skupine Hidria IMP Klima

Srečanje mladih raziskovalcev

Razvojno-prodajna konferenca skupine Hidria IMP Klima

Srečanje mladih raziskovalcev

Andrej Podbevšek vodi ukrajinsko predstavništvo

Januarja je v Godoviču potekala razvojno-prodajna konferenca skupine Hidria IMP Klima, na kateri so sodelavci soočili poglede o trendih razvoja in prodaje posameznih programov ter iskali odgovore na vprašanje, kako z inovativnimi razvojnimi projekti, ustrezno cenovno politiko, prodajno-marketingškimi aktivnostmi ter optimizacijami in izboljšavami povečati rast prodaje ter doseči načrtovane prodajne cilje. ■

Na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji so se ob začetku leta prvič srečali Hidriini mladi raziskovalci. Devet mladih raziskovalcev je vključenih v izvajanje raziskovalnega dela po programu, ki je sofinanciran s sredstvi javnega razpisa »Mladi raziskovalci iz gospodarstva.« ■

■ Podpredsednik poslovnega odbora Živko Kavšič je na izobraževanju za management predstavil HLS-Hidria Leadership System.

■ Predstavitve projektov HLS v proizvodnji

Andrej Podbevšek vodi ukrajinsko predstavništvo

V začetku letošnjega leta je vodenje predstavništva Hidrie v Kijevu prevzel **Andrej Podbevšek**. S prvimi prodajnimi posli se je kot praktikant srečal pred šestimi leti, ko je začel delati na programu ventilatorjev v Ljubljani. Zadnji dve leti je kot vodja tržnega območja v Hidrii IMP Klima pokrival baltske države, Romunijo, Madžarsko, Turčijo, Belorusijo, Moldavijo in Ukrajino. ■

FEBRUAR

Management in »pot v vitkost«

Management in »pot v vitkost«

Strokovna ekskurzija Akademije znanja

Hidria v Evropski tehnološki platformi za ogrevanje in hlajenje z obnovljivimi viri

Februarja je v Tolminu potekalo izobraževanje za vodilne sodelavce Hidrie o »vitkem« poslovanju. Koncept poudarja, da morajo biti vsi procesi v gospodarski družbi usmerjeni izključno v ustvarjanje vrednosti za končnega kupca. V Hidrii si za »vitkost« na vseh področjih in ravneh poslovanja prizadevamo s sistemom HLS – Hidria Leadership System. ■

■ Strokovna ekskurzija v Italijo

Strokovna ekskurzija Akademije znanja

Hidria je sklenila novo strateško partnerstvo na področju hladilne tehnike s partnerjem iz Italije. V okviru Hidriine akademije izobraževanj je bila februarja organizirana strokovna ekskurzija z ogledom italijanske proizvodnje, v kateri kjer so projektanti strojnih instalacij spoznali novo linijo hladilnih naprav, njihove prednosti in se prepričali o sami kakovosti naprav. ■

Hidria v Evropski tehnološki platformi za ogrevanje in hlajenje z obnovljivimi viri

Februarja je v Bilbau v Španiji na pobudo Evropske komisije potekala ustanovna konferenca nove Evropske tehnološke platforme za ogrevanje in hlajenje z obnovljivimi viri energije. Hidria, ki spodbuja učinkovito rabo sončne energije, bo sodelovala z vodstvom nove platforme in najnovejša razvojna spoznanja in strategije prenašala v Slovenijo. ■

MAREC

Nova proizvodnja v Sarajevu

5. Inovacijski forum

Nabavna konferenca Hidrie

Dan Hidrie Rotomatika

■ Predsednik vlade Borut Pahor je odprl proizvodnjo v Sarajevu.

■ Dr. Primož Bajec je na inovacijskem forumu predstavil prvonagrajeno inovacijo.

Nova proizvodnja v Sarajevu

Predsednik Vlade RS **Borut Pahor** je 2. marca v Hidriini družbi Uniklima v Sarajevu odprl novo proizvodnjo toplotnih prenosnikov. Pridobitev ima velik pomen za ohranjanje vodilnega tržnega deleža Hidrie v Bosni in Hercegovini, hkrati pomeni tudi veliko konkurenčno prednost pri proizvodnji in trženju toplotnih prenosnikov blagovne znamke Hidria. ■

5. Inovacijski forum

12. marca je v Tolminu potekal 5. Inovacijski forum Hidrie, ki se ga je udeležilo preko 150 vodilnih managerjev Hidrie, inovatorjev in nagrajencev. Forum je bil namenjen spoznavanju strategije na področju inovacijske kulture v Hidrii ter modela odprtega inoviranja. V sklepnem delu so bila podeljena priznanja inovatorjem leta, avtorjem najboljših izboljšav ter avtorjem najboljših diplomskih del v letu 2009. ■

Nabavna konferenca Hidrie

19. marca je v Hidria Inštitutu Klima v Godoviču pod naslovom »Gospodarska kriza kot nabavna priložnost in izziv za Hidrio« potekala 1. Hidriina nabavna konferenca. Preko 40 udeležencev iz družb korporacije Hidria je soočilo dosedanje izkušnje in metode dela. Cilji konference so bili usmerjeni v preučitev novih nabavnih strategij, ki bodo izboljšale nabavne procese in nabavne funkcije ter tako še dodatno pripomogle k povečanju dodane vrednosti nabavnega procesa. ■

Dan Hidrie Rotomatika

Marca je v Spodnji Idriji potekal 5. Dan družbe Hidria Rotomatika. Dogodek, ki se ga je udeležilo 130 sodelavk in sodelavcev, je bil namenjen seznanitvi s strategijo družbe in njenih poslovnih enot ter predstavitvi uspešnih projektov preteklega leta. ■

■ Predsednik upravnega odbora Hidrie Edvard Svetlik

■ Priznanje za poslovno odličnost je sprejel direktor Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo mag. Rudi Kragelj (tretji z desne).

APRIL

30 let na čelu Hidrie

Priznanje za poslovno odličnost

30 let na čelu Hidrie

Priznanje za poslovno odličnost

Večji izbor, več prednosti

Predsednik upravnega odbora Hidrie **Edvard Svetlik** je 1. aprila letos zaokrožil jubilejnih 30 let vodenja korporacije Hidria in pred tem Hidrie Rotomatika. Leta 1990 je za svoje delo prejel najvišje gospodarsko priznanje v Sloveniji – nagrado Borisa Kraigherja, predhodnico nagrade Gospodarske zbornice Slovenije. Ob koncu leta 2008 se je odločil za upokožitev, vendar še naprej opravlja funkcijo predsednika upravnega odbora družb Hidria d. d. in H&R d. d. Vsako leto se po raziskavi Ugled uvršča med najbolj ugledne slovenske managerje. ■

Odbor Priznanja Republike Slovenije za poslovno odličnost je Hidrii AET aprila letos podelil srebrno diplomu za poslovno odličnost. Hidria AET je diplomu za poslovno odličnost osvojila že dvakrat, in sicer leta 2006 bronasto, leta 2007 pa srebrno. Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost (PRSPO) je najvišje državno priznanje Republike Slovenije na področju kakovosti in odličnosti poslovanja. ■

■ Seminar za projektante in kupce Hidrie IMP Klima

■ Gonzalo Hennequet iz Renaulta je na avtomobilskem forumu predaval o prihodnosti električnih vozil.

Večji izbor, več prednosti

MAJ

7. avtomobilski forum Hidrie

22. aprila je v Godoviču v okviru Hidriine Akademije znanja potekal seminar za projektante in kupce Hidrie IMP Klima pod naslovom »Generacija 2010 – večji izbor, več prednosti«. Hidria IMP Klima je predstavila novo družino hladilnih agregatov, novi model klimatske naprave CompAir2, novo družino regulacijskih in distributivnih elementov ter sodobni sistem variabilne regulacije, ki je bil razvit skupaj s partnerji ClimateConsult z Danske. ■

7. avtomobilski forum Hidrie

Hidria Perles Ekvador praznovala 35 let

Bojan Gantar na čelu Hidrie Perles

Uspešna presoja ISO 9001:2008 v Hidrii Inženiring

Hidria AET prejela priznanje za kontaktni vžigalnik

Služba za razvoj in izobraževanje zaposlenih na obisku v Krki

V začetku maja je v Spodnji Idriji potekal 7. avtomobilski forum Hidrie, ki so se ga poleg vodstva korporacije udeležili vodilni Hidriini strokovnjaki z zahtevnega področja avtomobilskih tehnologij. Na forumu so načrtali strateške smernice vseh ključnih programov Hidrie za avtomobilsko industrijo ter z zanimanjem prisluhnili vodji divizije za napredne avtomobilске tehnologije v korporaciji Renault **Gonzalu Hennequetu**, ki se uvršča med vodilne evropske poznavalce segmenta vozil na električni pogon. ■

■ 35 let Hidrie Perles Ekvador

■ Direktor Hidrie Perles
Bojan Gantar

■ Služba za razvoj in izobraževanje zaposlenih
na obisku v Krki

Hidria Perles Ekvador praznovala 35 let

7. maja je v Quitu, glavnem mestu Ekvadorja, potekala slovesnost ob 35-letnici družbe Hidria Perles Ekvador. Hidria v Južni Ameriki danes zaposluje 50 sodelavk in sodelavcev, in sicer 40 v Ekvadorju in 10 v Kolumbiji. Njen cilj je postati vodilni ponudnik električnega ročnega orodja v andskem predelu Južne Amerike. ■

Bojan Gantar na čelu Hidrie Perles

7. maja je bil na mesto direktorja Hidrie Perles imenovan **Bojan Gantar**. Novi direktor, ki je pred tem vodil lokacijo družbe Hidria Rotomatika v Kranju, se pri vodenju družbe osredotoča na učinkovito optimizacijo vseh poslovnih procesov ter ustrezno tržno pozicioniranje blagovnih znamk električnega ročnega orodja Perles in Iskra ERO na vseh ključnih trgih. ■

Uspešna presoja ISO 9001:2008 v Hidrii Inženiring

Potem, ko je junija leta 2009 Hidria Inženiring uspešno pridobila certifikat sistema vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2008 pri družbi BVC, je maja letos uspešno prestala tudi prvo kontrolno presojo, ki jo je opravila certifikacijska hiša TÜV. Uspešno opravljena kontrolna presoja je spodbuda za nadaljnje doseganje ciljev Hidrie Inženiring ter dokaz, da so bili procesi pravilno nastavljeni in dokumentirani ter služijo kot opora zaposlenim pri izvajanju aktivnosti na različnih nivojih dela. ■

Hidria AET prejela priznanje za kontaktni vžigalnik

Podjetje Inovateh in Hidria AET sta na letošnjem sejmu Energetika v Celju prejela bronasto priznanje za novi gorilnik na pelete. Kontaktni vžigalnik peletov, ki ga je razvila Hidria in je trenutno v postopku patentiranja, je namreč eden bistvenih elementov Inovatehovega gorilnika. ■

Obisk Krke

31. maja je Krka d.d. Novo mesto, ki se uvršča v vrh generičnih farmacevtskih podjetij v Evropi, gostila Hidriine sodelavke s področja razvoja in izobraževanja zaposlenih. Na delovnem srečanju so gostitelji predstavili tri ključna področja delovanja kadrovskega sektorja in delovnega okolja, v katerem zaposlene spodbujajo k strokovnemu in osebnostnemu razvoju. Obisk se je zaključil z ogledom proizvodnje trdnih oblik zdravil NOTOL, v katero je vgrajena tudi Hidriina oprema za klimatizacijo. ■

■ Hidra je gostila sejo upravnega odbora Združenja Manager.

JUNIJ

5. Hidria Klima forum

Hidria gostila upravni odbor Združenja Manager

5. Hidria Klima forum

Hidria gostila upravni odbor Združenja Manager

Hidria IP se širi

Vodstvo Hidrie GIF

Hidriini inovatorji tudi letos posegli po najvišjih odličjih v severnoprimerški regiji

4. junija je v Godoviču potekal 5. Hidria Klima forum. Udeleženci so začrtali strategijo Hidriinih programov na področju klimatizacije, uvodoma pa prisluhnili predavanju **prof. dr. Larsa Ragnarja Bylunda**, strokovnjaka s področja energetske učinkovitosti zgradb, prezračevanja in razsvetljave v energetsko neodvisnih stavbah, ki je predstavil svoj pogled na uvajanje obnovljivih virov energije v stavbe. ■

V prostorih Hidria Inštituta Klima je 2. junija potekala seja upravnega odbora Združenja Manager, ki so se je udeležili predsedniki uprav številnih velikih slovenskih podjetij. Udeležence seje je uvodoma nagovoril minister za razvoj in evropske zadeve **mag. Mitja Gaspari**. Gostitelj, predsednik upravnega odbora Hidrie **Edvard Svetlik**, je visokim gostom predstavil Hidrio ter jih skupaj s sodelavci popeljal skozi laboratorije Hidria Inštituta Klima. ■

■ Hidria GIF

■ Nagrajena inovatorja Jani Kenda in Tadej Leban

Hidria IP se širi

Hidria je v letošnjem letu začela s širitvijo invalidskega podjetja Hidria IP. Podjetje s sedežem v Tolminu je tako ustanovilo dve novi poslovni enoti, v Spodnji Idriji in Godoviču. Glavni namen razširitve je omogočiti ohranitev zaposlitve delavcem, ki zaradi zdravstvenih ali drugih objektivnih razlogov ne morejo opravljati delovnih obveznosti na trenutnih delovnih mestih oz. je njihova nadaljnja zaposlitev zaradi zmanjšane obsega dela ogrožena. Družbo vodi **Katarina Drev.** ■

Vodstvo Hidrie GIF

22. junija je bil na mesto direktorja Hidrie GIF imenovan **Stane Uršič**, ki je na tem mestu zamenjal **Ivana Rupnika**. Stane Uršič bo skupaj z direktorjem **Volkerjem Eckmannom** poleg Hidrie GIF vodil tudi podjetje Maimer. Hidria GIF bo po novem imela tudi nadzorni odbor, ki mu predseduje **Gašper Svetlik**, člana nadzornega odbora sta še Ivan Rupnik in **Andrej Rejc**. Ivan Rupnik tako kot član nadzornega odbora ostaja tesno povezan s Hidriinim podjetjem v Nemčiji. ■

Hidriini inovatorji tudi letos posegli po najvišjih odličjih v severnoprimoski regiji

Na Mostu na Soči so bila 15. junija podeljena priznanja najboljšim inovatorjem severnoprimoske regije za leto 2009. Šest od enajstih priznanj, ki jih podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije - območna zbornica za severno Primorsko, so prejeli inovatorji iz Hidrie: **Andrej Jereb** iz Hidria Inštituta Klima, **dr. Primož Bajec**, **dr. Bogomir Zidarič** in **mag. Peter Uršič** iz Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo, **Renato Pavšič** in **Matjaž Rupnik** iz Hidria Inštituta za materiale in tehnologije, **Jani Kenda** in **Tadej Leban** iz Hidrie AET, **Dušan Žgavec** in **dr. Erik Pavlovič** iz Hidria Inštituta Klima ter **Davorin Rejc** iz Hidrie AET. ■

PERLES

IZZIV PROFESIONALCEV

www.perles.com

Prenosni mehanski vibrator betona TBR 20

Inovativna oblika. Dolga življenjska doba.

HIDRIA BO HLADILA ŠPORT

Avtorja: **Samo Venko** in
dr. Erik Pavlovič
Foto: **Robert Zabukovec**

■ Samo Venko

Sistemska rešitev Hidrie s klimatskimi napravami, elektronskimi regulatorji pretoka zraka in požarnimi loputami bo zagotavljala ugodno počutje obiskovalcev ter požarno varnost v športnem kompleksu Stožice v Ljubljani, ki združuje nogometni stadion s 16.000 ter športno dvorano z 12.000 sedeži.

INOVATIVNA ELEKTRONSKA REGULACIJA ZRAKA, VGRAJENA V STADION

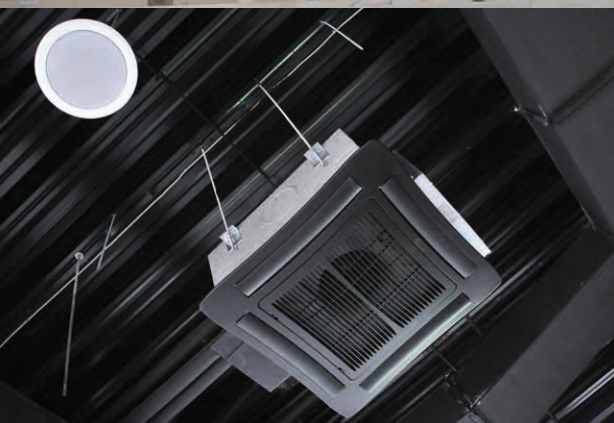
Učinkovitost prezračevanja je neposredno odvisna od mnogih podsistemov in komponent, ki tvorijo zaključeno celoto. Pomemben segment celostne rešitve prezračevanja je tudi natančna regulacija pretoka zraka, še zlasti v velikih stavbah, kakršna je stadion v Stožicah. Natančnost reguliranja pretoka na stadionu Stožice zagotavlja 94 pravokotnih in okroglih elektronskih regulatorjev pretoka (ERP) iz družine Hidria SimplY, ki popolnoma ustrezajo projektnim pogojem regulacije pretoka zraka v območju povprečnih hitrosti zraka med 1 m/s do 5 m/s z možnostjo kasnejšega prenavljanja območja regulacije. Najpomembnejši gradnik enot ERP je merilni element hitrosti zraka, od katerega je odvisna natančnost regulacije pretoka zraka. Poleg tega je pri ERP zelo pomembna komponenta kompaktni pogon, v katerem so združeni merilnik tlačne diference, mikroprocesorski krmilnik in elektromotor z reduktorjem. Zaradi zahtevnih pogojev regulacije pretoka zraka na stadionu Stožice, so se Hidriini strokovnjaki skupaj z izvajalcem odločili za enote ERP, ki imajo vgrajene kompaktne

pogone Hidria SimplY. Te so plod uspešnega razvojnega sodelovanja Hidria Inštituta Klima z nemškimi partnerjem. Nemški partner je za razliko od svojih konkurentov, ki največkrat ponujajo možnost »vzemi ali pusti«, spoznal razvojni potencial Hidrie in omogočil, da so danes v kompaktnem pogonu Hidria SimplY vgrajene mnoge inovativne rešitve, ki vplivajo na izredno natančnost regulacije pretoka v območju povprečnih hitrosti zraka od 0 do 10 m/s, majhno rabo energije in ne nazadnje prijaznost do projektantov strojnih inštalacij, izvajalcev in servisov strojnih inštalacij. Za razliko od ostalih kompaktnih pogonov pogoni Hidria SimplY omogočajo neposredno odčitavanje trenutnega pretoka z LCD zaslonom, ki je vgrajen na ohišju regulatorja pretoka. Z uporabo samo dveh gumbov na ohišju omogoča prenavljanje najpomembnejših parametrov delovanja, kot so območje regulacije pretoka, krmilni signal ali smer vrtenja, kar je pri drugih kompaktnih pogonih mogoče samo preko povezave z računalnikom.

■ Hidriini elektronski regulator pretoka

NO VROČICO V STOŽICAH

■ Hidriini konvektorji in difuzorji bodo dovajali svež zrak v slačilnice, VIP lože in prostore za novinarje.

■ Davorin Zupan, odgovorni vodja za strojne instalacije na stadionu iz podjetja Vodi Gorica (desno) ter Branko Medvešek, glavni projektant iz podjetja Lenassi inženiring sta pohvalila funkcionalnost Hidriine opreme.

■ Klimatske naprave Hidria predstavljajo "srce" prezračevalnega sistema v Stožicah.

UČINKOVITO PREZRAČEVANJE ŠPORTNE DVORANE

Hidriini strokovnjaki so ustvarili tudi učinkovito rešitev prezračevanja glavne športne dvorane v Stožicah s skupno količino prezračevalnega zraka 240.000 m³/h. Cilj naloge je bil določiti tip vpihovalnega elementa z ustrežno nastavitvijo vpihovanja, količino pretoka zraka na vpihovalni element, temperaturo vpihovanega zraka, načinom in mestom vgradnje vpihovalnega elementa. Ker sta gostota sedežev in z njo tudi toplotna obremenitev prostora veliki, so Hidriini inovatorji upoštevali omejitve dovoljene hitrosti zraka na mestu glave in gležnjev obiskovalcev, ki so bile v tem primeru 0,25 m/s. Za ta namen so izbrali vrtinčni difuzor OD-7ST, pri katerem je možno prilagoditi kot usmerjevalnih lamel. Na podlagi analize numerične simulacije (CFD) so ugotovili, da bi bil optimalen kot 45 stopinj. S tako nastavitvijo bodo

hitrosti zraka na mestu glave obiskovalca optimalne, sam vrtinčni tok pa bo zmešal podhlajeni vpihovani zrak z okoliškim že pod samim sedežem, tako da bo vpliv nižje temperature zraka na občutljive dele telesa neopazen. Zaradi končne verifikacije rešitve so v laboratoriju za testiranje in merjenje distributivnih elementov zraka v Hidria Institutu Klima postavili realni model treh sedežnih vrst s petimi sedeži in izmerili absolutne vrednosti hitrosti in temperature zraka pri prostih sedežih in sedežih, zasedenih z obiskovalci. Z vgradnjo vpihovalnega elementa OD-7 pod vsak drugi sedež in nominalno vrednostjo pretoka zraka 42 m³/h na vpihovalni element na prostem in zasedenem sedežnem mestu so bile mejne vrednosti hitrosti in temperature v zahtevanem okviru.

Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja

HOTEL ARIJA

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Hidria je s solarnim sistemom opremila hotel in zdravstveni center Arija, v katerega je investiral Rdeči križ Slovenije. Novogradnja v čudovitem naravnem okolju na Debelem Rtiču na slovenski Obali na 5000 m² površin združuje 34 sob, prilagojenih osebam s posebnimi potrebami, fizioterapevtske prostore, pokrit olimpijski bazen z morskovo vodo, konferenčno dvorano, restavracijo, wellnes in skupne prostore. Hidria je v objekt Arija vgradila solarni sistem s ploščatimi sprejemniki sončne energije skupne površine 116 m², ki zagotavljajo optimalno podporo ogrevanju in pripravi tople sanitarne vode za kuhinjo in sobe, višek je namenjen ogrevanju plavalnega bazena.

NA VRHU NEBOTIČNIKA

Avtorica: **Tanja Tominec**

Nekdanja znamenita kavarna na vrhu ljubljanskega Nebotičnika je ob koncu 90. let zaprla svoja vrata. Pred tremi leti so zgornja nadstropja dobila novega lastnika, podjetje Terra Australis, katerega lastnik je avstralski poslovnež slovenskega porekla Anthony Tomazin, ki se je lotil celovite prenove prostorov. Vnovično odprtje načrtuje letos poleti. Prenova Nebotičnika zaradi zahtevnih gradbeno-strojnih del in izbire notranje opreme poteka počasi, saj je stavba pod kulturnim spomeniškim varstvom. V 9. nadstropju Nebotičnika bodo pisarne podjetja, v 10. restavracija, v nadstropju višje pa nočni bar ter slaščičarna in bistro. Najbolj eminentno bo 13. nadstropje Nebotičnika, s katerega bo razgled na ljubljanske panoramske lepote na voljo le petičnežem. Hidria je poskrbela za celovito dobavo sistema za klimatizacijo, ogrevanje in hlajenje, kar zagotavljajo vgrajene klimatske naprave, talni in ventilatorski konvektorji ter elementi za distribucijo zraka.

HOTEL SVOBODA STRUNJAN ☆☆☆☆

Avtorja: **Matija Puš in Tanja Tominec**

Foto: **Blaž Jereb (Gaya)**

Hotel Svoboda **** Strunjan, ki spada med vrhunsko ponudbo hotelov Term Krka d.d., posluje v polnem teku. Z novim prizidkom je hotel pridobil notranji bazen z morskovo vodo, razširjena je ponudba savn in zdravstvene terapije, hotel ima tudi zunanji bazen. Bazensko vodo segreva 191 Hidriinih ploščatih sprejemnikov sončne energije SI- SOL 20 2C s skupno 351,44 m² absorpcijske površine. 246 kW vgrajene toplotne moči je namenjene ogrevanju bazenske vode, pripravi tople sanitarne vode ter služi kot podpora talnemu ogrevanju (različna uporaba glede na potrebe v posameznem letnem obdobju).

Vgrajeni sprejemniki sončne energije z visokoselektivnim nanosom na absorberju omogočajo večji izkoristek polja in so nameščeni na ravni strehi ter obrnjeni proti jugu pod naklonskim kotom 42°, kar je optimalno za izkoriščanje sončnega sevanja v prehodnih obdobjih spomladi in jeseni ter pozimi. V hotelu so vgrajene tudi Hidriine klimatske naprave, distributivni elementi in požarne lopute.

NOV KONTROLNI STOLP NA LETALIŠČU CERKLJE

Avtorici: **Tanja Tominec, mag. Kristina Jager**

Na letališču Cerklje ob Krki so v maju odprli dobrih 30 m visok sedemnadstropni stolp kontrole zračnega prometa, v katerem bodo za prijetno temperaturo skrbeli Hidriini ventilatorski konvektorji in hladilni agregati. Po besedah strokovnjakov gre za enega izmed tehnoloških biserov v tem delu Evrope, ki bo lahko naslednjih 50 let operativnim službam omogočal letališko in priletno kontrolo zračnega prometa, delovanje meteorološke službe, letalske medicine ter nadzor letalskih komunikacij. Izgradnja stolpa in njegove okoliške vojaške in komunalne infrastrukture je stala 10,8 milijona evrov. Novi stolp za cerkeljsko letališče pomeni povečanje operativnih zmogljivosti in učinkovitosti brigade zračne obrambe ter korak k izgradnji letaliških prostorov, ki bodo letališču v prihodnosti lahko omogočili mednarodni status.

PROFARMA

Avtorica: **mag. Kristina Jager**

Največja farmacevtska družba v Albaniji, Profarma, je bila ustanovljena leta 1948 in je v svoji zgodovini proizvedla preko 350 različnih zdravil. Danes je to sodobno podjetje s skoraj 200 zaposlenimi, ki vzdržuje visoke kakovostne standarde in ima vodilno vlogo na albanskem tržišču. Letos je Profarma razširila svoje proizvodne zmogljivosti. Na območju stare tovarne antibiotikov v Tirani sta zrasla dva nova objekta, ki ju je v celoti opremila Hidria. Za prezračevanje skrbita dve centralni klimatski napravi s skupnim pretokom zraka 120.000 m³/h in različni elementi za distribucijo zraka. V t.i. čistih prostorih so dodatno nameščene Hidriine filtrske enote, zrakotesne lopute in regulatorji zračnega pretoka.

CASA SĂRBĂTORII

Avtorica: **mag. Kristina Jager**

Mednarodno razstavišče Moldexpo v moldavski prestolnici je bogatejša za večnamensko dvorano Casa Sărbătorii. Razkošno opremljena dvorana je namenjena različnim protokolarnim dogodkom, razstavam in modnim revijam, primerna je tudi za poslovna srečanja ali zasebne prireditve na najvišji ravni. Praznično vzdušje v obeh dvoranah, ki lahko sprejmeta do 1000 obiskovalcev, pričara najnaprednejši sistem razsvetljave in zvoka v državi, prireditelji seminarjev pa cenijo visoko prilagodljivost prostorov s sodobno multimedijsko opremo. Prijetno klimo v objektu v celoti zagotavljajo Hidriini sistemi za prezračevanje, klimatizacijo, ogrevanje in hlajenje.

Novi koraki na poti uspešnega poslovanja

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Foto: **Robert Zabukovec**

LEAR CORPORATION

Hidria je korporaciji Lear Corporation, ki proizvaja sestavne dele za vozila korporacije PSA-Peugeot Citroen, uspela predstaviti stroškovno učinkovit sistem proizvodnje z visoko stopnjo avtomatizacije. V naslednjih mesecih bo v Hidrii stekla implementacija nove proizvodnje linije s kontinuiranim pretokom izdelkov, od štancanja do pakiranja, kar bo omogočilo doseganje ustreznega nivoja stroškov in kakovosti.

TECUMSEH

Hidria ameriški korporaciji Tecumseh, vodilnemu proizvajalcu kompresorjev za klimatizacijo in hladilno tehniko na svetu, od letošnjega leta dalje dobavlja lamele za celotno proizvodnjo v Evropi. Obseg posla programa lamel se je tako povečal za petino.

STRABAG

Hidria bo za Strabag razvijala inovativni sistem, namenjen uporabi pri sanaciji prezračevanja v obstoječih objektih. Inovativno rešitev snujejo strokovnjaki Hidria Inštituta Klima v Godoviču, glede na uspešnost rezultatov študije ekonomske upravičenosti in tehnično izvedljivost sistema pa lahko prve izdelke na trgu pričakujemo po letu 2011.

Miklos Nikolics, direktor divizije strojnih in elektro inštalacij v korporaciji Strabag, in Ivan Rupnik, glavni direktor skupine Hidria IMP Klima, sta 20. maja podpisala pogodbo o sodelovanju v raziskovalno-razvojnem projektu.

K skupnemu razvoju sta se s podpisom pogodbe o dolgoročnem sodelovanju marca letos zavezala član uprave Voestalpine Peter Ackerlauer in predpovednik poslovnega odbora Hidrie Dušan Lapajne.

VOESTALPINE

Hidria in avstrijski Voestalpine, eden vodilnih evropskih ponudnikov visokotehnoloških rešitev iz jekla, s katerim sodelujemo že preko 15 let, bosta v prihodnosti še tesneje sodelovala na področju razvoja naprednih materialov in tehnologij za hibridna in električna vozila.

WILO

Hidria se je s podjetjem Pompes Salmson iz Francije, ki je del korporacije WILO, dogovorila o nadaljevanju osemletnega sodelovanja. Zagotavljal bo pomemben delež potreb kupca lamel in paketov za cirkulacijske črpalke.

STIHL

V Hidrii smo v lanskem letu za korporacijo Stihl, s katero uspešno sodelujemo že vrsto let, razvili poseben motor, namenjen vgradnji v napravo za brušenje verig žag z diamantnimi zobmi, ki jih uporabljajo v profesionalni sečnji dreves. Prve dobave so stekle aprila letos.

CELOVITE REŠITVE SISTEMOV

Za klimatizacijo, gretje in hlajenje stavb

Avtomatizacija, centralno nadzorni sistemi, servis in vzdrževanje, termosolarni sistemi in sončne elektrarne

PRVIČ V HIBRIDNIH AVTOMOBILIH

Avtor:
Simon Velikonja

Peugeot 208

Hidria v okviru dveh projektov proizvaja fino štancane izdelke, namenjene vgradnji v sklop za nastavitve višine avtomobilskega sedeža na voznikovi in sovoznikovi strani. S Hidriinimi komponentami bo opremljenih kar šest milijonov vozil koncerna PSA Peugeot Citroen, med njimi tudi model Peugeot 208.

PEUGEOT 3008 HYBRID 4

Hidria je letos s serijsko aplikacijo lamel za hibridni motor prvič vstopila na trg hibridnih avtomobilov. Hidriini izdelki bodo vgrajeni v prvi avtomobil iz serije hibridnih vozil korporacije PSA Peugeot Citroen, model Peugeot 3008 Hybrid 4, ki bo na ceste premierno zapeljal prihodnje leto. Lamelle bodo vgrajene v elektromotor, integriran na zadnjo pogonsko os, ki bo kombiniran z motorjem z notranjim zgorevanjem v sprednjem delu vozila. Peugeot 3008 Hybrid 4 bo namreč za svoje delovanje uporabljal bodisi energijo motorja z notranjim zgorevanjem, bodisi energijo elektromotorja ali pa obeh hkrati. Vozilo bosta odlikovala predvsem majhna poraba goriva in s tem manjši izpusti CO2 ter velika skupna zmogljivost obeh motorjev, ki bo znašala kar 155 kW.

Volkswagen Up!

Hidria je za Volkswagnovega malčka Up! razvila ohišje vertikalnega volanskega sistema. Izdelek odlikuje nizka teža, kar prispeva k manjši porabi goriva v avtomobilu ter zmanjševanju obremenjevanja okolja s škodljivimi emisijami. Izdelan je iz aluminijeve zlitine, ki omogoča dobre možnosti reciklaže, s čimer še dodatno prispeva k manjšemu obremenjevanju naravnega okolja.

Hidria je v letošnjem letu naredila nov korak v vse pomembnejši in tržno zanimiv segment hibridizacije in elektrifikacije vozil, hkrati tudi nov korak na poti svoje strateške usmeritve v čistejšo in energetske učinkovitejšo mobilnost.

GMC Sierra Regular

V letošnjem letu je v Hidrii stekla serijska proizvodnja konvencionalno štančanega ščitnika toplote (heat shield). Izdelek je namenjen vgradnji v kompleksen dozirni sistem za zmanjševanje emisij dušikovih oksidov v avtomobilih. Končni kupec, korporacija General Motors, zaradi pomembnega tržišča in strogih predpisov v Kaliforniji, to novost v svoje avtomobile uvaja med prvimi. Ker bodo v prihodnosti zahteve po znižanju škodljivih emisij še strožje, pričakujemo, da bodo tudi ostali avtomobilski proizvajalci nadgradili svoje dizelske motorje s podobnim sistemom.

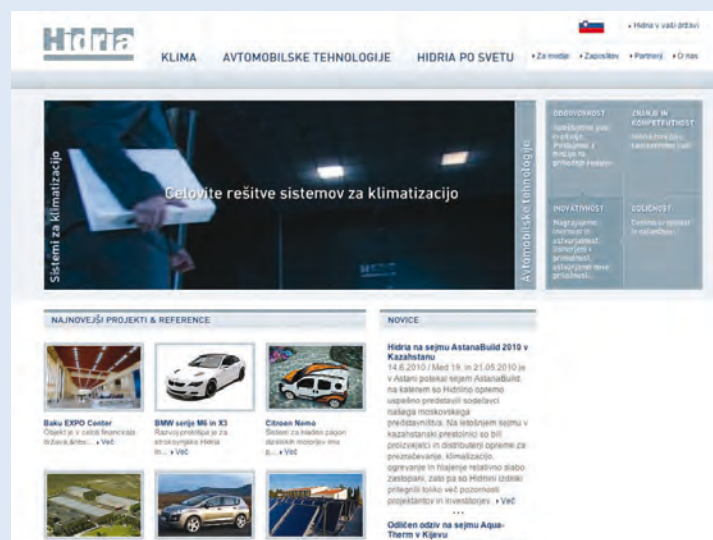
General Motors platforma GMT 610 se uporablja za modela:

- o Chevrolet Express,
- o GMC Savannah.

General Motors platforma GMT 900 pa za:

- o Chevrolet Silverado,
- o GMC Sierra Regular,
- o Chevrolet Silverado,
- o GMC Sierra HD,
- o Hummer H2.

www.hidria.com

HIDRIA IMA NOVE SPLETNE STRANI

V začetku junija so zaživele nove spletne strani korporacije Hidria, dostopne na naslovu: www.hidria.com in www.hidria.si. Prenovljene strani po novem na enem mestu združujejo vse programe Hidrie, ki so bili prej predstavljeni na spletnih straneh Hidriinih družb. Poleg globalnega spletnega mesta v angleškem jeziku in lokalnega spletnega mesta v slovenskem jeziku, bodo v prihodnje uvedena še lokalna spletna mesta za posamezne ključne trge Hidrie v lokalnih jezikih.

Hidria na mednarodnih sejmih in strokovnih kongresih

Hidria je v prvi polovici letošnjega leta razstavljala novosti s področja klimatizacije, avtomobilske industrije in električnih ročnih orodij na številnih mednarodnih sejmih in strokovnih kongresih širom Evrope.

INTERCLIMA+ELEC

Februarja je Hidria razstavljala na sejmu klimatizacije, gretja in hlajenja Interclima+elec v Parizu. Predstavila se je s programom visoko zmogljivih aksialnih ventilatorjev z elektronskim krmiljenjem ter motorjev za polhermetične kompresorje.

STROKOVNI SEMINAR NA PORTUGALSKEM

Februarja je v Lizboni potekal Hidriin seminar s področja klimatizacije za ključne portugalske projektante in uporabnike. Hidria je na seminarju predstavila najnovejše elemente za distribucijo in difuzijo zraka ter ključne prednosti klimatskih naprav energetskega razreda A po normativih Eurovent.

SEJEM DOM

Na sejmu DOM v Ljubljani se je Hidria spomladi prvič predstavila na mobilnem razstavnem prostoru, ki je namenjen predstavitvi termosolarnih in fotovoltaičnih sistemov. Obiskovalci so si z zanimanjem ogledali sistema za pripravo tople sanitarne vode in dogrevanje prostorov ter fotovoltaične sisteme, ki omogočajo pretvarjanje sončne energije v električno.

MEGRA

Hidriini termosolarni in fotovoltaični sistemi so bili letos prvič razstavljeni na Mednarodnem sejmu gradbeništva Megra v Gornji Radgoni.

MOSTRA CONVEGNO EXPOCOMFORT

Marca je Hidria razstavljala na vodilnem evropskem sejmu tehnološko naprednih rešitev za ogrevanje, obnovljive vire energije, klimatizacijo in hlajenje Mostra Convegno Expocomfort. V ospredju so bili inovativni in energetske učinkoviti sistemi, ki investitorjem ob majhni porabi energije zagotavljajo veliko udobje bivanja.

HARDWARE TRADESHOW

Hidria Perles se je s profesionalnim programom električnega ročnega orodja predstavila na mednarodnem specializiranem sejmu Hardware Tradeshow v Kölnu. Največ pozornosti je namenila novostim za gradbeno in kovinsko predelovalno industrijo.

- 1 Mostra Convegno Expocomfort
- 2 Simpozij Solarna energija in geometrija
- 3 Interclima + elec
- 4 Sejem DOM
- 5 Cwieme Berlin
- 6 Automotive Components Expo

1

3

2

SOLARNA ENERGIJA IN GEOMETRIJA

Aprila je v Ljubljani potekal simpozij obnovljivih virov energije pod naslovom »Solarna energija in geometrija«. Med udeleženci strokovnega tima je bil tudi direktor programa obnovljivih virov v Hidrii **Aleksander Hatlak**.

12. DNEVI ENERGETIKOV

Aprila so v Portorožu potekali 12. Dnevi energetikov. Hidria je letos predstavila najnovejše sistemske rešitve s področja obnovljivih virov energije. Na okrogli mizi z naslovom »Se vodilni slovenskih podjetij že dovolj zavedajo pomena dobrega energetskega managementa v podjetju?« je sodeloval podpredsednik poslovnega odbora Hidrie **Ivan Rupnik**.

EXPOKOS

Hidriini sistemi za klimatizacijo žanjejo vse večje zanimanje tudi na Kosovu. Hidria je letos prvič razstavljala na sejmu EXPOKOS Kosovo, ki je maja potekal v Prištini. Poudarek predstavitve je bil na ponudbi termosolarnih rešitev.

HIDRIINA PONUDBA V MOLDAVIJI

S Hidriino ponudbo so se letos prvič seznanili distributerji in projektanti v Moldaviji. **Marjan Brenčič** in **Marjan Hribljan** iz Hidrie IMP Klima sta med tridnevnim obiskom Chisinoua obiskala Fakulteto za gradbeništvo in arhitekturo ter Hidrio predstavila študentom energetikom.

TURČIJA PREDSTAVLJA VSE POMEMBNEJŠI TRG

V Istanbulu je v začetku maja potekal največji sejem opreme za klimatizacijo, gretje in hlajenje v tem delu Evrope. Hidria je na svojem razstavnem prostoru največ pozornosti namenila talnim konvektorjem, ki so najpogosteje vključeni v turške projekte.

ENERGETIKA

S celovitimi rešitvami za klimatizacijo zgradb se je Hidria maja predstavila na sejmu Energetika v Celju. Glavni poudarek je bil namenjen ponudbi energetske učinkovitih rešitev z obnovljivimi viri energije.

AQUA-THERM

V ukrajinski prestolnici je maja potekal največji sejem za klimatizacijo, ogrevanje in hlajenje na področju nekdanje Sovjetske zveze – Aqua-Therm Kijev 2010. Med več kot 600 razstavljalci iz 28 držav se je predstavila tudi Hidria. Posebne pozornosti obiskovalcev je bil deležen sejmski klimat TopAir v kombinaciji bazenske in higienik izvedbe.

SVETOVNI KONGRES CLIMA 2010

V turški Antalyi je maja potekal 10. REHVA svetovni kongres CLIMA 2010, ki se je osredotočil na trajnostno rabo energije v stavbah. Hidria se je na kongresu predstavila s prispevkom strokovnjakov Hidria Inštituta Klima: **dr. Erika Pavloviča**, **Marka Čibeja**, **Nejca Božiča** in **Andraža Mačka** »Aerodinamske karakteristike distributivnih elementov zraka v komercialnem tipu stavbe.«

CWIEME BERLIN

Sejem je že po tradiciji zelo intenzivno stičišče ponudnikov in uporabnikov tehnologij in izdelkov s področja elektromotorjev. Hidria na tem sejmu utrjuje svojo vlogo enega vodilnih proizvajalcev lamel in rotorjev za elektromotorje v Evropi. Letos je s posebnim poudarkom predstavila rešitve lamel za hibridna vozila, ki so požela veliko zanimanja avtomobilskih podjetij, ki v tem trenutku pospešujejo razvoj rešitev za električna vozila.

AUTOMOTIVE COMPONENTS EXPO

Na sejmu v Stuttgartu smo poleg sistemov za hladen vžig ter grelnike nafte predstavili tudi najnovejše rešitve na področju elektrifikacije vozil, kot sta range extender ter glavni električni pogonski motor, vključujoč električni pogon za pomožne aplikacije.

Ladislao Medvedšek o družbeni odgovornosti v Ekvadorju

»UN TECHO PARA MI PAIS«

Sodelavci v Ekvadorju bodo gradili domove za brezdomce

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

■ Sodelavke in sodelavci Hidrie Perles Ekvador z direktorjem Ladislao Medvedškom.

Štirideset prebivalcev ekvadorske prestolnice Quito vsak dan prihaja na delo v podjetje Hidria Perles, ki je letos praznovalo 35-letnico delovanja. Podjetje je poslovno uspešno in hkrati družbeno odgovorno. V državi, ki ima kar štirikrat nižji bruto domači proizvod na prebivalca kot Slovenija in v kateri skoraj 40 % ljudi živi pod pragom revščine, seveda družbena odgovornost pomeni nekaj drugega kot v Evropi. »Večina zaposlenih v našem podjetju živi v južnem delu mesta,« pripoveduje direktor, v Peruju rojeni Slovenec in častni konzul Republike Slovenije v Ekvadorju, Ladislao Medvedšek: »Za prihod na delovno mesto v severnem predelu potrebujejo od ene do dveh ur. Ena od delavk mora od doma dve uri in pol pred pričetkom dela.«

BREZPLAČEN PREVOZ IN KOSILO

V podjetju zato družbena odgovornost pomeni predvsem odgovornost do zaposlenih. Za lažji prihod in odhod iz službe so najeli lastni avtobus. Brezplačen avtobusni prevoz predstavlja veliko ugodnost, ki jo ima v Ekvadorju le malo zaposlenih. »Zakon pri nas ne predvideva, da bi delodajalci sploh prispevali sredstva za prevoz na delo,« pojasnjuje direktor. Druga ugodnost, ki jo Hidria Perles v Ekvadorju nudi zaposlenim, je brezplačno kosilo, ki ga pripravljajo v lastni kuhinji. Tudi brezplačno kosilo ni predvideno z zakonom. Po besedah Ladislava Medvedška zaposleni na ta način precej prihranijo, saj bi zaradi velike oddaljenosti od doma sicer morali na kosilo v eno od bližnjih gostišč.

VZAJEMNA BLAGAJNA

V podjetju so uvedli prostovoljno varčevanje, ki deluje kot vzajemna blagajna. V blagajni se je skozi čas nabralo precej sredstev, ki zaposlenim pridejo prav ob številnih nepredvidljivih dogodkih. Prej so za pomoč pogosto zaprosili podjetje, zdaj si denar izposojajo v blagajni, s katero upravljajo sami.

ZA DVIG BRALNE KULTURE

»Na moj predlog bomo v podjetju uredili manjšo knjižnico s knjigami za otroke in odrasle,« pripoveduje Ladislav Medvedšek. Zaposleni bodo knjige knjižnici podarili, nato si bo lahko vsakdo izposojal, kar bo želel. Direktor podjetja želi na ta način dvigniti bralno kulturo med zaposlenimi, ki je danes na precej nizki ravni. V Ekvadorju skorajda ni knjižnic, kakršne poznamo pri nas, knjige pa so za ljudi s skromnejšimi dohodki nedosegljive.

BREZ NOGOMETA SEVEDA NE GRE

»Ker imamo v okolici podjetja nekaj prostora, smo uredili manjše nogometno igrišče, ki ga ponavadi uporabljamo ob raznih praznikih ali ob koncu tedna,« pravi prvi mož podjetja. Tako se zaposleni lahko razgibajo in pozabavajo, saj je v Ekvadorju seveda nogomet šport številka ena.

STREHA ZA MOJO DOMOVINO

Podjetje se bo vključilo tudi v humanitarno akcijo, s katero bodo pomagali revnejšim sodržavljanom. Humanitarna organizacija »TECHO PARA MI PAIS« (Streha za mojo domovino) za družine brez strehe nad glavo gradi preprosta bivališča. Humanitarna organizacija izbere kraj in družino, za katero bo zgrajena preprosta lesena hišica. Podjetje, ki se vključi v akcijo, za posamezno hišico nabavi material v vrednosti 1500 ameriških dolarjev ter – kar je bistvo akcije – zgradi hišo s prostovoljnim sobotnim in nedeljskim delom svojih zaposlenih. Zaposleni se na ta način povežejo z družino, ki pomaga pri gradnji lastne hiše.

Akcija ima v Južni Ameriki velik uspeh. V letu dni so v Ekvadorju postavili preko 200, v nekaterih drugih državah, denimo Peruju in Čilu, pa že nekaj 10.000 bivališč.

EKIPA HIDRIE NA MARATONU FRANJA

Hidriina ekipa, v kateri so nastopali zaposleni in njihovi družinski člani, je tudi letos uspešno premagala 156 km dolgo progo najzahtevnejše kolesarske rekreativne prireditve v Sloveniji. Na Maratonu Franja se je posebej dobro odrezala **Andrejka Kranjc** iz Hidrie AET, ki je zasedla 10. mesto med ženskami.

Na svoj nastop se s treningi že pripravljajo Hidriini tekači, ki se bodo jeseni tradicionalno pomerili na Ljubljanskem maratonu.

GODBENO DRUŠTVO RUDARJEV IDRIJA NA KONCERTU OB JUBILEJU MOJMIRA SEPETA

Godbeno društvo rudarjev Idrija pod vodstvom **Domna Prezlja** je 20. junija v idrijski Modri dvorani izvedlo slavnostni koncert v počastitev 80-letnice znanega slovenskega skladatelja **Mojmirja Sepeta**. Godbeniki, ki že osmo leto delujejo pod generalnim pokroviteljstvom Hidrie, so v program koncerta uvrstili izvirne skladbe iz bogate zakladnice legendarnih slovenskih popevk. Godbenemu društvu rudarjev Idrija so se na koncertu kot solisti pridružili vrhunski slovenski glasbeni ustvarjalci in nadarjeni domači mladi izvajalci: **Armin Čoralić, Katrinas, Eva Hren, Braco Koren, Alenka Godec, Anika Horvat, Vita Mavrič, Elvira Hasanagić, Jaka Kopač, Blaž Ogrič** in **Andrej Sraka**, kot dirigent in pevec tudi slavljenec **Mojmir Sepe**. Ob jubileju mu je čestital predsednik poslovnega odbora Hidrie **mag. Iztok Seljak**.

HIDRIA – GLAVNI POKROVITELJ IDRIJSKIH MATURANTOV

Hidria je letos prevzela glavno pokroviteljstvo maturantskega plesa Gimnazije Jurija Vege Idrija, ki je potekal 27. marca v Idriji. Slavno-stni ples idrijskih maturantov podpira že vrsto let, letos se je s podpisom pogodbe z Gimnazijo Jurija Vege Idrija zavezala, da bo tako tudi v prihodnjih štirih letih. Na plesu je v imenu generalnega pokrovitelja zbrane nagovoril predsednik poslovnega odbora Hidrie **mag. Iztok Seljak**, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie **Dušan Lapajne** pa je izžrebal glavne dobitke na srečelovu: Tomosovo dvokolo Youngst'r Full 25 EU, degustacijski menu za dve osebi na Kendovem dvorcu ter set električnih ročnih orodij Iskra ERO.

ZA LAŽJO POKLICNO ORIENTACIJO

Na letošnjem informativnem dnevu Gimnazije Jurija Vege Idrija je Hidria sodelovala pri predstavitvi programov strojni tehnik in mehatronik operater. Udeleženci so spoznali korporacijo, politiko štipendiranja in sodelovanja s štipendisti ter se seznanili z razpisom štipendij za prihodnje šolsko leto. Hidria je sodelovala tudi na informativnem dnevu Srednje tehniške šole v Kopru. Informativni dan je pritegnil veliko udeležencev vseh smeri, k čemur je pripomogla tudi nova šola, zgrajena v neposredni bližini Hidriine lokacije v Kopru. Februarja je Hidrio Rotomatika obiskalo deset bodočih strojnih tehnikov in mehatronikov operaterjev. Hidriini sodelavci so jim predstavili poklice projektanta v mehanskem laboratoriju, konstruktorja v tehnološkem centru in vodje projekta na področju nabave, spregovorili so tudi o svoji izobraževalni poti in delu, ki ga opravljajo. Na obisku v Hidrii so se mudili tudi člani Kariernega kluba, ki so prav tako spoznavali, katere poklice lahko opravljajo v Hidrii.

GLAVNO POKROVITELJSTVO DRŽAVNEGA TEKMOVANJA IZ FIZIKE

Hidria je prevzela glavno pokroviteljstvo državnega tekmovanja iz fizike, ki ga je aprila letos gostila Gimnazija Jurija Vege Idrija. Na tekmovanju je svoje znanje preizkusilo 130 tekmovalk in tekmovalcev iz vse Slovenije.

Hidria in Gimnazija Jurija Vege Idrija redno sodelujeta na vsakoletnih informativnih dnevih ter pri uspešnem projektu Karierni klub, ki je namenjen izobraževanju osnovnošolcev za lažjo prvo poklicno odločitev.

ZLATO PRIZNANJE MATJAŽU SENICI

Aprila je Hidrio Perles obiskalo Društvo učiteljev za tehnično vzgojo Ljubljana. Poleg ogleda proizvodnje električnega ročnega orodja je bilo srečanje namenjeno tudi podelitvi priznanja Matjažu Senici, dolgoletnemu sodelavcu domače prodaje v Hidrii Perles. Z zlatim priznanjem Mestne zveze društev za tehnično kulturo Ljubljana so se sodelavcu zahvalili za preko 30-letno sodelovanje ter strokovno vodnje mestnih ter državnih srečanj mladih tehnikov Ljubljane.

SPODBUJAMO MLADE TEHNIKE

Maja je v Ljubljani potekalo Tekmovanje mladih tehnikov osnovnih šol. Tekmovanje vsako leto organizira Zveza za tehnično kulturo Slovenije, tudi letos pa so tekmovanje podprli v družbi Hidria Perles. Ker je ena izmed panog tekmovanja tudi delo z električnim ročnim orodjem, so v Hidrii Perles udeležencem tekmovanja, poleg električnega ročnega orodja, ki ga v podjetju proizvajajo že preko 70 let, dali na voljo tudi vso potrebno delovno opremo ter praktične nagrade za najvišje uvrščene.

PREDSTAVITVE SOLARNIH SISTEMOV

V pomladnih mesecih so Hidriini strokovnjaki v različnih krajih po Sloveniji pripravili vrsto predstavitev solarnih sistemov. S prednostmi okolju prijaznega načina ogrevanja vode in prostorov ter možnostmi pridobivanja električne energije iz sončnega sevanja so se seznanili lastniki kmetij in gospodarskih poslopij na Idrijskem, udeleženci Eko dneva Krajevne skupnosti Idrija, zaposleni v Hidriinih družbah in drugi. Na svoji poti po Sloveniji se je Hidriin mobilni razstavni prostor ustavil tudi med učenci Osnovne šole Cerklje.

KOMUNICIRANJE O PODNEBNIH SPREMEMBAH

British Council in Consensus, komunikacije za odgovorno družbo, sta skupaj z britansko organizacijo za promocijo znanosti Sense About Science v mesecu marcu organizirala britansko-slovensko konferenco »Komuniciranje o podnebnih spremembah in energetski prihodnosti Slovenije: uporaba in zloraba dejstev«. Prvo konferenco pod krovim nazivom »Glas znanosti – Voice of science«, katere temeljni namen je poudariti pomen strokovno oziroma znanstveno utemeljenega in argumentiranega komuniciranja o temah, ki so pomembne za družbo, je podprla tudi Hidria.

ŠOLA RETORIKE NA KENDOVEM DVORCU

Kendov dvorec je v začetku junija gostil izobraževanje, ki ga je organizirala Šola retorike Zdravka in Ane Aleksandre Zupančič iz Ljubljane. Udeleženci iz vse Slovenije so pridobili številna teoretična in praktična znanja s področja govora in javnega nastopanja, ki so jih podali ugledni predavatelji, med njimi dekanja fakultete ISH Svetlana Slapšak, psihoterapevt Zoran Milivojevič, radijec Jure Longyka, strokovnjakinja za poslovni bonton Bojana Košnik in drugi. Legendarna televizijka Miša Molk je na večerni okrogli mizi gostila evropska poslanca Tanjo Fajon in Lojzeta Peterleta ter voditelja Odmevov na Televiziji Slovenija Tomaža Bratoža.

PEVSKI ZBOR DR. FRANČIŠEK LAMPE PRAZNOVAL 35 LET DELOVANJA

Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe, ki ga vodi sodelavka Hidrie Katja Bajec Felc, letos praznuje 35-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je 12. junija v domačem Črnem Vrhu nad Idrijo pripravil jubilejni koncert skupaj z orkestrom Simfonika in Mešanim pevskim zborom Mavrica. Koncert, na katerem je sodelovalo preko 130 nastopajočih, je podprla tudi Hidria.

SOFYA-AGNESSA YAKUNTSOVA V MOSKVI OSVOJILA GRAND-PRIX

Sofya-Agnessa Yakuntsova iz Ljubljane, prejemnica donacije Hidrie, je sredi maja na prestižnem mednarodnem tekmovanju v Moskvi, Forumu za nadarjene otroke, v dveh nominacijah – koreografsko (klasični balet) in dramsko, osvojila priznanje »grand-prix«. S plešom lastne koreografije je nastopila na gala koncertu na velikem odru Kolone dvorane Doma sojuzov v Moskvi. Osvojeni diplomirani mladi nadarjeni ustvarjalci pomenita veliko priznanje.

Junija je Sofya-Agnessa v Vinici na Župančičevi Frulici prejela še priznanje za najboljšega osnovnošolskega deklamatorja.

LOVCI

Proizvodnja Hidrie Rotomatika se je sredi maja za nekaj časa prelevila v filmski studio. Producenti dokumentarnega filma »Lovci« so namreč posneli nekaj kadrov, v katerih nastopa sodelavec Hidrie Miha Klavžar, v prostem času navdušen lovec-pripravnik. Miha v dokumentarnem filmu predstavlja lik lovskega pripravnika, snemalna ekipa pa je želela v oko kamere ujeti tudi njegov delovni utrip v proizvodnji Hidrie Rotomatika.

Klavdij Pirih, mladi »chef« na Kendovem dvorcu

Avtorica:
Helena Pregelj Tušar
Foto:
Marijan Močivnik,
Studio Ajd

KUHINJA KOT SLIKARSKO PLATNO

Osebjje Kendovega dvorca je po besedah gospodarice Ivi Svetlik majhna ekipa, ki dela velike stvari. Že skoraj 15 let je nepogrešljiv član ekipe profesionalni kuhar Klavdij Pirih. »Vsi, ki delamo na Kendovem dvorcu, nekje globoko v sebi težimo k ustvarjanju pozitivnega vzdušja,« pripoveduje: »Držimo se neke rutine, ne iz dneva v dan, pač pa iz leta v leto. Vsak letni čas izkoristimo za razvijanje novosti. Kuhinjo dojemamo kot slikarsko platno. Iz sestavin moramo ustvariti nekaj novega in pri tem skorajdani nobenih omejitev.«

Klavdij Pirih se je pri rosnih šestih letih enostavno odločil, da postane profesionalni kuhar. Po srednji kuharski šoli v Ljubljani je nadaljeval s študijem zgodovine in sociologije, a srce ga je vleklo nazaj v kuhinjo. Ta je danes njegova prva ljubezen, pripoveduje, zgodovina in sociologija sta ljubici. Vedno so ga privlačile tudi barve, oblike. Danes lahko vse, kar ima rad, združuje pri delu v kuhinji Kendovega dvorca. »Saj hrana ni le okus,« poudarja: »je tudi barva, oblika, vonj, kompozicija na krožniku.«

Delo v kuhinji Kendovega dvorca je zelo dinamično, saj ekipa ves čas razvija nove krožnike ter prenavlja znane. »Vsak krožnik je timsko delo,« pripoveduje: »Včasih prinese idejo gospodarica Ivi, včasih glavni kuhar Frane, včasih jaz, včasih celo predsednik Hidrie, gospod Svetlik. Skupaj eksperimentiramo, ponudimo gostom in spremljamo njihove odzive. Če so dobri, razvijamo naprej.«

Ideje odkriva vsepovsod, najde jih celo v romanih, dokumentarnih oddajah in filmih. »Ob branju romana La Cucina sem na primer prvič prebral, da na Siciliji omako za testenine pripravljajo iz paradižnikov z baziliko, ki jih več dni pustijo na vročem soncu. Iz romana izvira tudi recept za testo, ki ga večkrat uporabim pri svojem delu. Po mojem mnenju se je najslabše striktno držati navodil v kuharskih knjigah. Ta so lahko le osnova, jed moraš pripraviti po svoje.«

V začetku letošnjega leta sta skupaj z Bogdanom Tončičem predstavila Kendov dvorec na kongresu avtorske kuhinje Identita Gologna v Milanu. Slovenski mojstri kulinarike in vrhunskih vin so zahtevno mednarodno javnost prepričali z inovativnim preoblikovanjem preteklosti – združili ter ustvarjalno nadgradili so tradicionalne slovenske okuse ter z njimi pritegnili veliko pozornost in poželi navdušenje. Klavdiju Pirihu je sejem ostal v lepem spominu: »Najin trud je bil zaradi navdušenja gostov poplačan. Koristna je bila tudi primerjava z drugimi, ki ti pove, na kateri točki svoje poti si.«

Ko ga povprašam o načrtih, se najbolj razveseli nove pridobitve na vrtu Kendovega dvorca – velikega žara, na katerem bodo lahko poleti pekli jančke, kozličke, odojke, perutnino. »Poleti se bo kuhinja preselila na prosto,« navdušeno pripoveduje in razloži, da je dobra peka na žaru vse prej kot enostavna, saj zahteva veliko znanja in izkušenj. Veseli se tudi novih jedi, ki jih bo letos preizkusil prvič ter vsega, kar poleti v obilju ponuja narava. »V naravi veliko razmišljam o sebi, o življenju. Bliže kot sem naravi, bolj sem zadovoljen. Če bi človek sledil naravnim ciklom, jeseni ustavil konje, pozimi delal manj, spomladi in poleti pa na polno, bi živel 150 let,« smeje zaključiti Klavdij Pirih.

TOMOS PREDSTAVLJA... ... NOVO LINIJO SKUTERJEV!

MPC
1.249 €

NITRO 50

Popolno zlitje športa in udobja. Sedeti na moderno oblikovanem, poskočnem in aerodinamičnem skuterju je čista zabava in pravi izziv za vse, ki v vožnji vidijo več kot le premik do točke B. Suverena mestna vožnja na konjičku s prepoznavnimi, poševno postavljenimi lučmi ne more ostati neopažena.

MPC
1.599 €

NITRO 125

Zmagovita kombinacija športa in udobja. Skuter z moderno oblikovano, poševno postavljenno dvodelno prednjo lučjo, velikim sedežem, ki ponuja udobje tudi za sopotnika in obilico prtljažnega prostora pod sedalno površino. Obenem pa več kot dovolj moči za dinamično in varno vožnjo po mestu in izven njega.

MPC
1.399 €

TWISTER 50

Lepotec mehkih potez in elegantnega videza, ki se ponaša s stilsko dodelano armaturno ploščo. Ta je skrita v zavetrju retro oblikovane maske s centralno lučjo in diskretno vgrajenimi smerokazi za varnejšo vožnjo v mestnem prometu. Za nameček so tu še večja kolesa za boljšo stabilnost in lažjo vodljivost.

MPC
1.799 €

TWISTER 125

Vsak detalj na tem oblikovno dovršenem skuterju je zgodba zase! Od armaturne plošče in mehkih linij okvira, do ergonomsko oblikovanega sedeža in koketno privzdignjenega zadka, pod katerim je nameščena kompaktna luč. Pa še neobičajno velika kolesa, ki vas bodo zlahka odpeljala na daljše potovanje.

V ceno sta vključena DDV in brezplačna dostava vozila na dom.
Tomos zaposlenim v Hidrii omogoča nakup s 25% popustom!
Za vse dodatne informacije pokličite: 05 6684 414.

UGODNOSTI ZA ZAPOSLENE V KORPORACIJI HIDRIA!

Ročna orodja Perles in Iskra ERO

25 % popusta na vsa orodja velja v prodajalni v Kranju.

E: perles@hidria.com

Solarni sistemi

Družba Hidria Inženiring nudi popust v višini **25 %** za nakup solarnega sistema (oz. izdelkov iz programa Obnovljivi viri energije).

Brezplačna Modra številka:
080 87 57 (vsak delavnik od 8. do 18. ure)
E: sonce@hidria.com

Kendov dvorec

Uživajte lepe trenutke na Kendovem dvorcu. Za zaposlene velja **10 % popust** na vse storitve.

T: +386 5 3725 100
E: info@kendov-dvorec.com

Dvokolesa TOMOS

Zaposleni v korporaciji Hidria lahko koristite **25 % popusta** na vsa dvokolesa!

Kontakt: Patricija Drogenik
T: +386 5 6684 440

Knjigarne in papirnice DZS

V knjigarnah in papirnicah DZS boste s kartico Mercator Pika deležni **5% popusta** ob nakupu učbenikov in delovnih zvezkov ter **20% popusta** ob nakupu šolskih potrebščin. Možno je tudi plačilo na obroke (polog + 5 obrokov). Akcija velja do 18. 7. 2010. Popusti ne veljajo za blago, ki je že v akciji.

Kupci, ki niso imetniki kartice Mercator Pika, si lahko z ogledom šolskega kataloga DZS preko spletnih strani www.dzs.si pridobijo kupon za **20% popust**, ki velja ob nakupu šolskih potrebščin. Pri tem morajo izpolniti anketni listič in natisniti kupon, ki ga prinesejo v knjigarno in papirnico DZS. Ta ugodnost velja do 30. 9. 2010. Popusti ne veljajo za blago, ki je že v akciji.

Klimatske naprave

Hidria Inženiring vam **po akcijski ceni 420 EUR** dobavi in montira klimatsko napravo Mitsui.

T: 031 703 079
E: servis.klima@hidria.com

Potovalna agencija Kompas

Kompas nudi **5 % popust** za počitniške aranžmaje.

Več informacij in kontakti:
www.kompas.si

Za koriščenje navedenih popustov potrebujete potrdilo o zaposlitvi, ki ga prejmete v kadrovski službi družbe, kjer ste zaposleni.

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	PEVEC SKUPINE U2	PREBIVALCI OTOKA	DELAVEC V KOVINSKI INDUSTRIJI	BRAZILSKI PROFESIONALNI NOGOMETAŠ (ANDERSON LUIS DE SOUZA)	AMERIŠKI BOKSAR (MUHAMED)	VOJAK, VOJŠČAK	NASPROTJE PLIME	SHARON TATE				
						STRANSKI DEL TRUPA				ELITNI TURISTIČNI KRAJ V ŠVICI KLOVN, BURKEŽ								
						NEOBČUTLJIVOST												
						PISATELJICA VAŠTE									IVICA RAČAN			
POMOČ: DECO, INJE, LIPID, VIJAVICA	NAGON, STRAST	NEKDANJA ANGLEŠKA KRALJICA	IZDELOVALEC OČAL	KITAJSKA GLOBOKA PONEV BENJAMIN IPAVEC			PEVKA DEŽMAN		METULJ Z OČESCI NA KRILIH LED NA DREVJU, IVJE									
NAJVEČJA ČLOVEKOVA PRAVICA							NAROD										VIHAR	VZORNIK
V VODI NETOPNA ORGANSKA SNOV						SPLET LAS	RAZJEDA NA KOŽI			ŽIVCI								
URADNI SPIS				GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC				PREBIVALKA IRSKE	KAREL JERAJ			VRTNA CVETICA, GEORGINA	IVO DANEU					
				SRP					POPUST				TEŽKO TALJIVA KOVINA (Ir)					
NADALJEVANJE GESLA																		
POPOLN NEUSPEH																		
PREMIK, GIBANJE							TV VODITELJICA (ALENKA) ZIMZELENO DREVO, KLEK					ARALSKO JEZERO						
OLGA REMS			STRAN					CERKVENI ZBOR				LITINA						VELIKA KAČA, KAČON
			MOČVIRSKA RASTLINA					ŠALA, POTE-GAVŠČINA				ČUT ZA ZAZNAVANJE VONJA						
SOŽITJE ALGE IN GLIVE						UŠESNI NAKIT					ASPEKT							
						NORINA RADOVAN					RIKO DEBENJAK							
UTRDITEV, OKREPITEV								SKUPINA TREH OSEB										
VERSKI OBRED						RADKO POLIČ			KDOR ODHAJA									

Zahvaljujemo se vsem bralkam in bralcem revije Hidria, ki ste nam poslali kupone z geslom nagradne križanke, ki je bila objavljena v 17. številki.

Pravilno geslo nagradne križanke v 17. številki revije Hidria se glasi: VEČ GLAV VEČ VE. In kdo je imel tokrat največ sreče pri žrebu?

Lucijan Lipušček iz Idrije prejme glavno nagrado Kendovega dvorca, ki mu poklanja večerjo za dve osebi. Nagrajenec lahko nagrado izkoristi do 15. novembra 2010 z obvezno predhodno najavo na telefonski številki: 05 37 25 100.

Nagrajencu iskreno čestitamo!

Bralki ali bralcu, ki bo do 15. novembra 2010 poslal priloženi kupon s pravilnim geslom tokratne nagradne križanke na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija s pripisom: za nagradno križanko, bo Kendov dvorec prav tako podaril večerjo za dve osebi.

KUPON 18

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Davčna številka: _____

Rešitev križanke:

Odgovore pošljite do 15. novembra 2010 na naslov: Hidria d.d., Spodnja Kanomlja 23, Spodnja Idrija s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejemajo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejemate, pa bi jo v prihodnje želeli, izpolnite spodnji obrazec in ga pošljite na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želim, da mi naslednje številke revije Hidria brezplačno pošiljate na spodnji naslov:

Ime in priimek: _____

Podjetje: _____

Naslov (domači ali službeni): _____

Pošta in poštna številka: _____

Podpis: _____

Vaše mnenje o reviji Hidria:

Hidria d.d. bo podatke uporabljala izključno za pošiljanje revije Hidria.

Revijo Hidria izdaja: Hidria d.d., Nazorjeva 6, 1000 Ljubljana, podružnica: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija. Revijo brezplačno prejemajo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, štipendisti. Če želite brezplačno prejemati naslednje številke revije Hidria, na naslov uredništva pošljite izpolnjen zgornji kupon.

Glavna in odgovorna urednica: Helena Pregelj Tušar, direktorica korporativnega komuniciranja (helena.tusar@hidria.com)

Uredniški odbor: Tanja Kenda, Tanja Mohorič, mag. Boštjan Tušar, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Fotografija na naslovnici: Robert Zabukovec

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija
T: +386 5 37 56 457
F: + 386 5 37 56 470

Spletni naslov: www.hidria.si

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovanje: Gorazd Rovina /vizualgrif d.o.o./

Tisk: Tiskarna MONDGRAFIKA

Naklada: 7.000 izvodov

Celovite rešitve solarnih sistemov

Priprava tople vode in dogrevanje

**TERMOSOLARNI SISTEM
ŽE OD 1.666 € + DDV***

VAŠ PRIHRANEK OD 1.570 €

IZVEDBA »NA KLJUČ«

**+ NEPOVRATNA SREDSTVA
EKO SKLADA**

Proizvodnja električne energije

**PRIMER SONČNE
ELEKTRARNE V STREHI HIŠE:**

NAZIVNA MOČ: 10 kWp

**INVESTICIJSKA VREDNOST
cca 37.000 €**

POTREBNA POVRŠINA 80 m²

**POVRNITEV INVESTICIJE
V 10. LETIH**

IZVEDBA »NA KLJUČ«

*Vse na enem mestu.
Od ideje do izvedbe in
vzdrževanja sistemov.*

V sodelovanju z Gorenjsko banko je Hidria pripravila akcijski paket za nakup termosolarnih sistemov z možnostjo brezobrestnega kredita z odplačilno dobo do 7 let.**

* Cena je brez montaže.

** Vse podrobnosti v vezi s kreditom so objavljene na spletni strani www.hidria.com, dobite pa jih tudi na vseh prodajnih mestih Hidrie.

MODRA ŠTEVILKA

080 87 57

**www.hidria.com
sonce@hidria.com**

Hidria Inženiring d.o.o., Godovič 150, 5275 Godovič, Slovenija

Hidria